

ASUMANIN MÜNACATI

Kız çocuklarımızın ilâhî şiirleri

Derleyen

ÖMER FEVZİ MARDİN

« (Asuman) kız bir kıymettir örnektir. »

« Yurda yağmış o bir damla rahmettir. »

Tevzi yeri:

İstanbul Ankara Caddesi No. 62

Aydınlık Matbaası — İSTANBUL

1 9 4 5

89M

2594-1

ASUMANIN MÜNACATI

Kız çocuklarımızın ilâhî şiiirleri

Derleyen
ÖMER FEVZİ MARDİN

« (Asuman) kız bir kıymettir örnektir. »
« Yurda yağmış o bir damla rahmettir. »

Tevzi yeri :
İstanbul Ankara Caddesi No. 62

Aydınlık Matbaası — İSTANBUL
1945

Ön Söz

Bu broşür; (Asuman) ismindeki Türk kızının; yaşına ve tahsil derecesine göre harika denecek güzellikte, hususiyette ve yenilikteki şiirlerini tanıtmak için basılmıştır. [Onun şiirleriyle, fikirleriyle, alâkalı, veyahut onun alâka gösterdiği bazı manzûmeler dahi ilâve edilmiştir.] Bu teşebbüs ile kaniim ki: Asumanın yalnız Türklerde değil, her millet içinde alâka çekecek kıymetteki yazılarını erbabına kavuşturmakla, onların bir saatlik olsun rûhanî zevk ve ilâhî vecd içinde ruhlarını dinlendirmelerine vesile oluyorum. Ve aynı zamanda Asumanın rahmetle anılmasına sebep oluyorum.

Yine kaniim ki, Türk İlinin bu güzel buketini dünyaya göstermekle Türkiye hakkında bir güzel şey göstermiş oluyorum.

Ve yine kaniim ki, bu imrendirici, özendirici, cazip şiirleri bir çocuk dilinden çocuklara işittirmekle onların fitratlarındaki iyilik cevherlerine dokunmuş, fazilet ve ahlâk kabiliyetlerini, insanlığın yüksek hislerini, uyandırmış oluyorum. Onlara bu alanda güzel, canlı misaller göstermiş oluyorum, ve netice itibarile fikirlerinin, hislerinin güzel istikametlerde işlemesine vesile bulmuş oluyorum.

Bu yazılar o masum çocukların temiz yüreklerinde Asuman kardeşleri için güzel bir yer, iftiharla benimsenen bir his temin ederse, ve kendilerinde iyi bir temenni ile rahmet dileğine vesile olursa ne mutlu Asuman'a

Kendim de kendi hesabıma heman şurada: «Allah ona rahmet etsin, ve emsalini bütün dünyada çoğaltsın» Dileğile vazifemi ifa ediyorum.

Ömer Fevzi Mardin

Asumanın hüviyeti

Asuman ; Devlet Demiryolları müfettişlerinden merhum Cemil Kezer'in kızıdır. [Asuman soy adını Kezer diye (k) le yazardı halbuki babasının mezar taşında Gezer suretinde yazılıdır.] Bu kız 25 Nisan 1928 tarihinde doğmuş ve 4/10/ 944 tarihinde vefat etmiştir.

Dünyaya gelmesini müteakip anasını ve sonra da babasını ölümlerile kaybeden bu acıklı kız; üvey anne vesayetinde büyümüş, Kızıltoprak Kız orta mektebinde yedinci sınıfa kadar tahsilini yapmış ve mektep hayatı devam ederken ömrü sona ermiştir.

Hâli

Asumanın bıraktığı tesire göre onu tarif için diye bilirim ki o; halîm ve düşünceli, hassas, ince ruhlu bir kızdı. Onun Mahzun durumlu, pek az konuşan, çok çekingen, hayattan küskün ve bezgin görünen bir hali vardı. Yetim ve öksüzlüğünün tesirini, her şeyinde daima belirten derin bir ıstırabı vardı.

Hatıra ve müşahedelerim

Nasıl tanıdım.

Ahbabım bir sayın bayan, Asumanı bana tanıttı. O; Asumana alâka gösteren iyi bir insandı. Bir gün yanıma geldi ve su teklifte bulundu: Alâkam olan yetim ve öksüz bir kıza; hayatta baba ruhuna, alâkasına, murakabesine ihtiyacı olan, ve eli tutulursa iyi yetişebilecek iyi ruhlu, kabiliyetli bir çocuğa velilik edermisin ? İnkışaf edebilecek çok iyi tarafları, netekim şiire istidadı, ve iki üç parça şiiri de var. Fakat sözleri de, yazıları da hep acı, hepsi kırık bir ruhun, tam bir bedbinliğin, küskünlüğün ifadesi, çocuğun cesareti sönük, karanlıklar içinde. Işığa, ümide, teselliye, kalkınmaya muhtaç, hatta

[Asumanı ilk tanıdığım yaştaki resmi]

yaşamak için bile mânen, fikren canlanmağa ihtiyacı var. Fikren kendisine yardım edermisin dedi.

Bunu bir mukaddes vazife telâkki edeceğimi söyledim.

Asumanı getirdi, tanıştırdı Ve Asuman on beş yirmi günde bir yanıma uğramağa başladı. Fikrî müzakerelere başladım, bir ara mektep dersleriyle sıkı bir devre geçirerek aylarca da uğramadı. Sonra çok sürmedi hastalandı ve nihayet bu hayattan ayrıldı.

Fikrî durumu

Filhakika Asumanla ilk müzakeremde kendisini çok bedbin buldum. Onun her şeyi acı, kara ve karanlık gören bir yeisi ve küskünlüğü vardı.

Asumanın aşağıya dercedilen üç parça şiiri, onun ilk hayat telâkkisi hakkında bir fikir veriyor. Sonraki şiirlerle bunların mefhumları mukayese edilince aradaki farkın ne kadar büyük ve telâkkilerin ne kadar zıt olduğu görülür. İlk devrede Asuman, babasını kaybedince yaşamasını manasız sayacak ve ölümü isteyecek derecede kendini lüzumsuz görüyor. Ve ıstıraba düşüyor. Zira kendisinin de başlı başına bir varlık teşkil ettiğini bilmiyor. Dünyaya şunun bunun için değil Allah için geldiğini düşünemiyor. Babasız anasız çocukların dahi hayatta mes'ut olabileceklerini bilmiyor veya ummuyor, fakat hakikatleri bilâhare öğrenince; fikrini de, görüşünü de değiştiriyor. Ve netice itibarile hisleri ve hayat telâkkisi de değişir.

— 7 —

Asumanın bedbin ve küskün devreleri:

İlk şiirleri:

— 1 —

Babama

Neye gözünü yumdun
Babacığım hayâta
Ben de şimdi anladım
Hayat herkese rûyâ

Ben evvel ölmeliydim
Kalbimi gömmeliydin
Bu esrarlı bayatta
Sen beni gömmeliydin

Sanki kûşlar ötmüyor
Duyup matem sesini
Bana güneş gülmüyor
İstemem gülmesini

Ah baba; ölmeseydin
Yuvamız sönmeseydi
Kalbini gömmeseydin
Ah babam; ölmeseydin

— 2 —

Benim öldüğüm gün

Dağlar homurdanacak
Gök hıçkıracak
Deniz dalgalanacak

Yalnız bir mum yanacak
Titrek ve ölgün
Bir yılan gibi
Benim öldüğüm o gün

Kuruyacak hep dallar
Dökülecek yapraklar
İnleyecek baykuşlar
Belki bir an için
Artık solacaklar
Yıldızları gök'ün
Benim öldüğüm o gün

Mermer mezar taşıma
Yazılı genç yaşına
Şiirimin başına
Bakıp her geçen yolcu
Akan damla yaşıyla
Diyecek : "Sen de öldün !"
Benim öldüğüm o gün !

Mustaribim

Bu gün yine şu fersiz gözlerimden
İztiaplarımın yaşları aktı
Bir imdat istedim kara ölümden
Fakat o bana hep uzaktan baktı

Hayatın bitmiyen darbeleriyle
Bir sevinç ışığı görmez oldum.
Hayat: keder sundu sisli eliyle
Saadet ararken ıstırap buldum.

Yıkıldı içimin bütün hasılası
Yıkıldım, sarsıldım ruhan ve kalben
İnliyor kalbimin ıstırap sazı
Ne kadar mustarip zavallıyım ben.

İlâhî şiirler yazan :

Büyük Türkün küçük kızının resimleri

Muhtelif yaşlarda Asuman :

Şimdi sırasile derce başlamak üzere olduğum şiir-lerin her biri, yukarıda meziyetlerinden bahsettiğim Asumanın ; iyi kalbinin, yüksek hislerinin birer ifadesidir.

Asumanda değişiklikler:

İlk işim yukarıdaki şiirlerde beliren yeesini, küskünlüğünü, yılgınlığını, manevî zafını, fikrî zafını, te-reddüdünü giderecek telkinlerde bulunmak oldu. Allah inayet etti, bu telkinler tesirini gösterdi, hatta çok az zamanda Asuman değiştı, manevîyatı yükseldi, ufku genişledi, aydınlandı, kalbi kuvvetlendi, iyimser ve cesur oldu. Hatta (Allah var !) sözü; onun her meselede ön-de veya sonda, gururla, tebessüm ile kullandığı esas bir söz oldu. Bunu söylerken gülen gözleri; her müşkülü yenecek bir mâna ifade eder gibi oldu. Artık Asu-man eski hali ile değil, hatta yaşı ile de hiç ölçülmez bir olgunluk ve metanet göstermeğe, daha doğrusu İlâhî fitratındaki fevkalâdeliği belirtmeğe başladı. Hatta şu şiiri onun bu yeni ruh halinin ilk tezahürü idi :

- « Hayatın korkunç mücadelesinde »
« Ben de korkmaz, yılmaz, yıkılmaz oldum. »
« Ne mutlu Allaha güvenen kıza »
« Tam huzurda Meleklerle eş oldum. »

Asumanın ahlâkı

Müşâhedelerime göre:

Asuman; gözü tok, izzeti nefis sahibi, fenalıktan tam bir itina ile çekinir, yanlış adım atmaktan sakınır, alâ-yişe kapılmaz, sergüzeştten müctenip idi. Netice itiba-rile: Yaşına göre seciyeli, düşünceli, dürüst bir Türk kıızı idi. Hatta onun bana bir gün danıştığı bir şeyin

mahiyeti; onun bu meziyetleri hakkındaki kanaatimi tevsik etmiş onun mükemmel bir ismet ruhuna malik olduğunu belirtmişti. Danıştığı şey şu idi:

«Mektep arkadaşım bir kız dedi ki: senin güzel şiirlerin var, Ankarada da benim şair bir genç erkek akrabam var. Ona senden bahsettim, çok alâka gösterdi, ve bizi tanıştırdı, mektupla şiirler teati edelim dedi. Ben buna size danışmadan bir cevap vermedim. Çünkü faide ve mahzurlarını kestiremedim, ne dersiniz ? » dedi.

İşte Asuman bu derece kendine hakim ve ince düşünen bir kızdı.

Yukarıdaki şiirinde de görüldüğü gibi meleklerin hayatını ideal ittihaz etmiş bir kızdan başka ne beklenirdi.

Demek ki Asumanın içi bir, sözü birdi. Olduğu gibi yazıyor ve olduğu gibi görünüyordu.

[Hatta sırası geldiği zaman bütünü görülecek olan] bir şiirinden bir kaç mısraı bu esası tevsik için hemen buraya dercediyorum:

«Ah olsam; bir kuş gibi günahsız»

«Ah olsa; kalbim gök kadar temiz»

«Ah olsam; iyilik perisi »

«Aydınlatmam; her kesî. »

Asumanın İlâhi şiirleri :

Asumanın münacatı

— 1 —

Tanrıma

Tanrım Sen benim emelimsin, her şeyimsin
Ben seninim, beni kurtaracak Sensin
Bilirim ki öksüzleri pek çok seversin
Benim artık hep böyle yanık bağırim
Fakat senin kudretinle çalışmaktır kararım
Her zaman kalbimdesin, her gün Seni ararım
Seni sevip yalvarmak hep vazifem değil mi?
Senin diye seveceğim ben herkesi, her şeyi
Yeter ki sevdireyim, ben hep sana kendimi.

— 2 —

Tanrıma

Huzurundayım her zaman. Sana kulluk ederim
İğfalkâr olmayıp doğruluğu severim,
Büyüklerimin sözlerine hep itaat ederim
Seni öpmek maksadile Kur'anımı öperim,
Derunî hislerimle Seni candan severim
Sen de beni seviyorsan ne mutlu bana Tanrım
Günahlarımı affet sana çok yalvarırım
Her gece diz çökerek seni candan anarım
Kararınca günler korkmam ki ben, Sen varsın
Her zaman bana bakar, beni gözler sınarsın.

— 3 —

Kurtarıcılık

Arkadaş Tanrımı seviyorsan
İstedığı gibi kurtarıcı ol
Vakit kaybetmeden yoluna doğrul
Bil ki kurtarıcı doludur O yol

— 13 —

— 4 —

Münacaat

— A —

Büyük kudretine ruhan inandım,
Seni ta ezelden sevdim bağlandım,
Bu viranede babasız kalmış iken
Bir kulunu imdadıma yolladın.

— B —

Tuttu elimi çıkardı yoluna
Hem babamı bulmuş oldum hem yolunu
Baba diye koşuyorum ardınca
Senin aydın bu kurtuluş yolunca

— C —

Sev Allahım, çok çok Fevzi babamı
İmdadıma gönderdiğin adamı
Yüreğinde ne varsa hepsi senden
Her şey sendendir Tanrım ancak senden.

— D —

Telkinleriyle özlendim, serpildim
Sana daha ne kadar çok yaklaştım
Güzelliklerin gözümde büyüdü.
Rahatladım endişeden kurtuldum.

— E —

Hayatın korkunç mücadelesinde
Ben de korkmaz, yılmaz, yıkılmaz oldum
Ne mutlu Allaha güvenen kıza
Tam huzurda meleklerle eş oldum.

— 14 —

— F —

Minicik kalbim sen artık iyileş
(Fevzi) babam sarıyor yaralarını
Benim için yalvarıyor daima
Dualarında unutmuyor asla

— G —

Yüreğimin sızısını duyan babamın
Yüreğine baksan acırsın
Kurtarıcım bir Sensin büyük Tanrım
Har ilâcım, ihtiyacım bir Sensin

— H —

Nazarıyla tutuşan güneş gibi
Ben de ersem nazarının feyzine
Yırtarım karanlıkları ufkumda
ruhumla bir damlacık güneş gibi

— 5 —

Senenin (Tutum — İktisat) haftası münasebetile

— A —

Düşün ey arkadaş
Sen tutumluluğu
Hep tut o yolu

— B —

Geldi işte bak
Yine kara kış
Solmuş her yaprak
Kederli bakış
Çökük çatılar
Karla kabarmış

— 15 —

Yamru duvarlar
Ne çamurlanmış

— C —

Şu viranede zavallı anne
Soğuk yuvanda
Yağarken karlar
İçin kan ağlar
Derdin hep yavrun
Onda hep aklın
Donmasın diye
Çıplak ayağı

— D —

Solmuş perdeli
Küçük evlerin
Baca yerleri
Tütmez, ne hazin
Bu yoksul yuva
Ne korkunç yara
İnsan olana

— E —

Ey müsrif zengin
Gafleti engin
Merhamet gerek
Alâka gerek
Kurulma utan
İnsansın uyan
Şu taksiden in
Tramvaya bin
Para farkını
Ekmeksiz ver.

— 16 —

— F —

Çılgınca para
Verme kumara
Dışarda tipi, kar
Dolaşma bar, bar
Soğuktan ölen var
Açlıktan sönen var
Çaresiz düşen var

— G —

Ey insan kardeş
Müsriflik fena
Tutumlu ol sen,
Zenginsin amma
Sonunu bilsen
Ya bir felâket
Gelirse başa
Her şeyi satıp
Cepte yok para
O zaman olur
Günlerin kara
Karlar gibi sen
Erir bitersin
Acı çekersin
Acı içinde
Biter gidersin
Acı kendine
Acı insana
Hep tutumlu ol
Korun israftan
Hem tutumlu hem
Vergili ol sen
İsraftan kaçın
Yardıma kalkın

— 17 —

— 6 —

Hayat yolunda

— A —

Hayatın bu korkunç sillesi altında
Ben de artık korkmaz bir kız olacağım
Yürüyeceğim hep doğruluk yolunda
Tanrıma sevgili bir kul olacağım

— B —

Yeterki Tanrım elin üstümde olsun
Şu küçük kalbim ; hep doğrulukla dolsun
Dünyada benim candan sevdiğim sensin
Yed ruhumu Rabbim, ergeç seni bulsun

— 7 —

Kuşlar öterken

— A —

Kuşlar öter ; her yer susmuş kuşu dinler
Yanar açar bütün güller hep lâleler
Uçuşurlar, çılgınca hep pervaneler
Mavi gökte seyredeler hep melekler

— B —

Kuşlar öter, ateş böcekleri yanar,
Kelebekler yanık kanatlar açarlar,
Bayılır kır çiçekleri, papatyalar
Titrer ağaçlardaki yeşil yapraklar

— C —

Kuşlar öter, her bir zerre can mest olur
Sular taşar, her bir yana çarpar yürür

Yerden yere atılarak hep köpürür.
İnilti, çığlıklar semayı doldurur.

— D —

Bu mevsimde güneş tatlı nurlar saçar.
O zaman yerde güzel kokular uçar.
Sanki elemeler, kederler biter kaçar.
Bütün ruhlar kuşlar gibi gökte uçar

— E —

Söğütler hallenir, ortada salınır.
Titrer kavaklar, yaprakları ürperir.
Gökte ruhlar yollar arar hep çırpınır.
Kuşlar öter, Allah dinler, o coşturur.

— F —

Kuşlar öter, ilâhîdir hep nağmeler,
Övmek, sevmek, ibadettir bütün diller,
Bir âyindir, ilâm aşk, hep bu sözler
Kuşlar söyler, âlem söyler, Allah dinler

— 8 —

Büyük Aşkı

— A —

Benim hayatta en büyük aşkı
Senin aşkıdır inan ki Tanrı,
Ben senin kudretine inandım,
Seni severken kalbimle yandım.

— B —

Her an yıldızlı gecelerimde
Senin toprağın senin yerinde
Taparım sana, senin evinde
Benim her şeyim senin elinde.

— C —

Taparım sana ey, büyük Allah
Diz çökerek her akşam sabah
Kalbimde aşkın ne derindir ah
Beni yaratan, koruyan Allah.

— 19 —

— 9 —

Bir Güle

Ey güzel Allahımın kokulu gülü,
Onunsun diye verdim sana gönlümü
Baktım Allahım seni ne hoş yaratmış
Ne güzel o misk kokun ruhundan taşmış

Ah ne isterim seni avcuma almak
Bir lâhza okşayarak seyrine bakmak
Mest, hayran durup durup seni koklamak
Ruhunda derinliklere dalıp kalmak

Fakat bunu yapamam gülüm korkarım
Nasıl koparır sana gülüm kıyarım
Sen hep ibret gözünde yaşayacaksın
Koparırsam sen elimde öleceksin

Yolumuzu yükseltiyor güzelliğin
Aksettirdiğin güzellik hep Allahımın
Bizden istenen karşılık güzelliğindir,
Her fikirde, her bir işte güzelliğindir.
Hangi hakla sana ben el uzatırım
Hangi yüzle koklamağa yaklaşırım
İnsan için yaratıldın ta ezelden
Halime bak da gör insanmıyım ya ben

— 10 —

An beni [1]

Tanrım, güzelliği içimde yarat
Senden bir de budur benim dileğim
O zaman acı da olsa bu hayat
Ben kalbim iyidir diye bileyim

---

[1] Bu münacatı pek beğenen üstad Refik Fersan onu besteleyerek Asumana göndermiştir] Notası dercedildi.

İnsan rum gü zel l. de ya rat saır sen den büş
badıñ be nim di le ğim sen den
bir de bu den be nim di le
ğim o ga man a da
ol sı bu ha yat sen kal bıy
i ye l dir di ye bi le ğim sen kal
bin i ye di ye bi le ğim
bu den i li he il lil lah li i li he il
lil lah li i li he il lil lah
li i li he il lil lah

[Bu nota üstad bestekar Refik Fersan tarafından notaya alınmıştır.]

— 21 —

— B —

**Nasıl çırpınarak severim seni
Bilirsin taparak överim seni
Muhakkak ki sen de seversin beni
Her zikrimde merhametinle an beni**

3-9-943

— 21 —

**“Münacat,,
Dün gece [2]**

— A —

**Dün gece ağrıyan başımı yine
Kucağınmış gibi yastığa koydum
Doldu bütün gece hayalim senle
İşte ben o zaman bir şifa buldum**

---

[2] Bu münacat 25/26/12/943 (Noil) gecesi Ankara Radyosunun (Evin saati) yayımında saat 21 de küçük bir Türk kızının ilâhî hisleri vesilesiyle okundu.

Radyoda bunu dinlemek fırsatını bulan ailelerin çocuklarından aynı mektepte olanlar; ertesi gün Asumandan bu şiirin birer suretini istemişler, Asuman bunu bana anlatırken şöyle dedi ; « Elim duruncaya kadar suret çıkardım, fakat bir günde hepsine yetiştiremedim !..»

Yine mektep arkadaşlarından bir kız; annesinden Asumana şu haberi getirmiş : «Annem, Radyoda okunan şiirini çok güzel buldu, bir noktaya karşı durdu. Ve soruyor: Allahın dizi olurmu ki Asuman münacatında; yorgun başını Allahın dizine koymağa kalkıyor ? »

Ona Asuman şu cevabı veriyor: «Allahın dizi olup olmadığını hiç de düşünmiyerek, yalnız Allah dizine olan ihtiyacımı gösterdim. » demiş. Sonra da bana ilâve etti : «Hangi ana dizi var ki hararetini Allahtan almasın. »

Asumanın Radyoda okunan şiiri için bir kaç manzum sözüm :

Ö. F. M.

— 22 —

— B —

Üstüme örttüğün gölgeni alıp,
Bütün vücudumu onunla sardım,
Yıldızlarla aydın kapına bakıp
Ah canım Allahım diye yalvardım.

— C —

İstedim o anda sana atılmak
Şu yorgun başımı dizine koymak
Melâike gibi göklere uçmak
Bir kerecik olsun sesini duymak,

— D —

O an, duyurduğun içimde bir ses,
Dedi dertlilerin derdini dinle,
Senden iyiliği öğrensin her kes
Benden uçmak değil, yaşamak dile

— E —

Canım Allahım, yaradanım benim,
Hizmetinde kullan beni imkân ver
Kısmet et her kese iyilik edeyim
Beni sev ve sevdire bu bana yeter.

---

2 inci haşiyenin devamı

— 1 —

7/11/943

Dün gece radyoda yükseldi bir ses
Bir (salâdı) bu, nefes kesti her kes
Hak anıldı (Baki Süha) sesile
Dost övüldü masûm bir kız dilile

— 2 —

Bitiştii hep yürekler, bir tek histe
Birleşti bütün hisler, bir tek sestee
Bölünmez bir birlik oldu âlemde
Sanki her can yer aldı masum kalpte

Ö. F. M.

— 23 —

— 12 —

Şair sayın Halide Nüsretin (Mavi gece)
İlâhisine (Asuman) tarafından nazire

— 1 —

İlâhî sessizlikte uyuyan mavi gece
Küçük kalbimi sana verdim yine gizlice
Ruhuma doğrulan nurunla yardım zulmeti
Sarhoş ruhum erdi müradına bir güzelce

— 2 —

Fânilerden ne varsa hep elimde gözümde
Döküldüler ya söndüler hep önümde
Ne dert kaldı ne emel senden gayrı gönlümde
Tek sen vardın yürekte, bir tek ismin dilimde

— 3 —

Bu küçük yaşımda kalbimle taptım sana
Bulduğum doğru yolunu adını ana ana
Artık her gün her gece aşkınla yana yana
Varlığımı, kalbimi tamamen verdim sana.

Sayın Halide Nusretin şiirinin aslı haşiyededir. [3] 1/1/944

[3]

Erişebilsem sana

Gice mavi, gice mor, gice parlak ve koyu
İlâhî bir sessizlik dolduruyordu koyu
Bu sessizlik içinde ruh açıldı engine
Damarda kızıl beyaz kürecikler yerine
Bir karanlık ve ışık seli dolaşıyordu
Varlığım özlediği (sırta) ulaşıyordu
İnanmış inanmaktan sarhoş olmuş bir ruhla
Tanrıyı göklerinde görüyordum vuzuhla
Rabbim, bu an uğruna kül ederim varımı
Yükselterek katına yanan dudaklarımı
Bir damla Rahmetini emebilirsem eğer
Ayağımın altından çekilse çökse bu yer
Nurunla aydınlanan boşluklarda ben yine
Uyarak tabiatın ezeli ahengine

[3] üncü haşiyenin devamı

**Dönsem, çırpınsam, yansam adını ana ana
Ve böyle yana yana erişebilsem sana**

Halide Nusret

**Mufassal Naziresi
Ömer Fevzi Mardin tarafından**

— 1 —

Gice berrak gice sâf, gice hazin ve koyu
Manalı bir sukûnet dolduruyordu koyu
Bu esrarlı perdenin tam ardında uykusuz
Koca âlem, tabiat sessiz çalışıyordu.

— 2 —

Her bir ruhtan, zerreden her bir özden yürekten
Münacatlar ediyor, muhabbet yükseltiyor
Bir noktaya uzanmış can, bağlanmış asılmış
Hakikatin diliyle Hak la görüşüyordu

— 3 —

Her bir mevcut her nesne hepsi kendi diliyle
Kendi sessizliğinde ne diller dokuyordu
Bozmadan bu sukûnu ne de hiç bir huzûru
Müşterek ve münferit taahhüd ediyordu

— 4 —

Umûmu bir ahengin, birlik ruhu içinde
Milyarlarca münacât Rabbe yükseliyordu
Karışmadan hiç biri, birer müstakil yolla
Tam bir istiklâl ile Rabbe ulaşıyordu

— 5 —

Muhabbetle her zerre Rabda birleşiyordu
Alâkayla her zerre yerde birleşiyordu
Bir tek vucud secdede, aynı vucud Mi'racda
Tabii bir ibâdet koyu dolduruyordu

— 6 —

Aynı ruhda amelde aynı hisde fiilde
Birleşmiş vucud bulmuş bu cemaat içinde
Ruhum da bak diz çökmüş almışdı tam yerini
Boyun bükmüş bakıyor, yürekten ağlıyordu

---

[3] ncü haşiyenin devamı

— 7 —

Hep avâre sandığım, yanan taşan ruhum da
Tabiatın ezeli ahengine uymuşdu
Bak yerlere kapanmış muhabbetle tütüyor
O da kendi yolunda Hakka yaklaşıyordu

— 8 —

Tam bu ahenk içinde murakaba yolunda
Ruhum daldı engine, yol bulmuştu kendine
Takılmışım ben onun cazibesi peşine
Varlığım özlediği (sır) ı hep arıyordu

— 9 —

Damarda kan kürecikler yerine
Hasretin alevleri yakıp dolaşıyordu
Bir an oldu nasıl oldu hiç bilmem
Bir titredim ve göçdüm geçiverdim kendimden

— 10 —

Tam uyanmış inanmış tam şahlanmış bir ruhla
Tanrıyı görüyordum tâ kalbimde vuzuhla
Bir anlık bu miracda sarılmışım ruhumla
Cancana ben kalmışım ezeldeki aslımla

— 11 —

Yok olmuştum kendimden, hal olmuştum onunla
Bir bakışta erimiş geçmişim benliğimden
İçimde, her yanımda, yüreğimde, gözümde
Bir O, vardı, ancak O, Lâilaheillâhu

— 12 —

Mest hayran yıkıldım, döküldüm temelimden
Ne ben vardım ne dünya, ne de cennet ya ukbâ
Silinmişti hep birden, devrilmişti kökünden
Bir nazarda hep hayal olmuştu tek hakikat

— 13 —

Bir O, bir aşk yaşıyordu alemde
Her varlık yanıyordu sönüyordu yerlerde

---

(3) ncü haşiyenin devamı

Bir kerrecik daha ben, bulabilsem şu anı
Rabbim bu an uğruna kül ederim varımı

— 14 —

Yükselterek katına yanan dudaklarımı
Bir damlacık nurumla erebilsem vuslata
Bir nazarda eritir, tüketirdim varımı
Bu boşlukta tek varlık doldururdu gözümü

— 15 —

Ayağımın altından çekilse çökse bu yer
Yansa inhilal etse, devrilse bütün yerler
Ben fazayı nurunda yine yersiz ve yurtsuz
Sana gönül sarardım, ümitle ben yaşardım

— 16 —

Nurunla, aydınlanan o boşluklarda yine
Uyarak cazibesinin ezeli ahengine
Hiç durmadan koşardım sana hep can atardım
Yalnız seni arardım, yalnız seni sorardım

— 17 —

Ah ne olur Allahım, bir daha ersem sana
Dönsem, çırpınsam, yansam adını ana ana
Ve böyle yana yana erişebilsem sana
Bir daha kana kana bakabilsem sana

**Bu vesile ile Şair Halide Nusretin Asuman tarafından
çok sevilen bir kaç parça şiirini de aşağıya dercediyorum.**

Sayın Şair Halide Nusretin şiirlerinden :

— 1 —

ALLAHIM

**Benim cürmüm, senin lûtfun
Baştan aşkındır Allahım**

(3) ncü haşiyenin devamı

Aşkın şarabını sun
Gönül coşkundur Allahım

Anlamayız gafilleriz
Her varlık lûtfundan bir iz
İçimde kabaran deniz
Taşkındır taşkın Allahım

Sensin bir tek sultan tek yâr
Her bir zerrede aksin var
Seni tanımayan kullar
Şaşkındır şaşkın Allahım

Var mı sonu..? Nerde ilki..?
Ben neyleyim malı mülkü
Tapındığım büyük ölkü
Aşkındır aşkın Allahım

— 2 —

Cihan harpleri dolayisile — Dünyaya bakarak:

Gecede taşan dertler

O gece, üç arkadaşlık, ay, güzel, ve ben
Kırık dökük cümlelerle söyleşiyorken
Birden yine tâ içimde bir yer kanadı
«İstrap» dı, bu kanayan yaranın adı

Uzaktan bir viranede bir baykuş güldü,
Gözlerimden iki iri damla süzüldü !

Ay eğildi, gülümsedi : Şairsin ! dedi.
Şair miyim?.. Bu suali gönlüm inledi.
Yine acı kâhkahalarla gezdi göklerde,
Dedim: Çocuk ! ah.. Ben nerde ? şairlik nerde?
Şair olmak!.. Bilsen bunu nasıl isterdim !
Şair olsam beni böyle ezmezdi derdim ;

(3) üçüncü haşiyenin devamı

İndirirdim, şen görünen bu nikâbımı.
Kâinata haykırırdım ıstırabımı,
Kanıyorken içimdeki bu gizli yara,
Haykırırdım mes'ut olan duymayanlara ;
Anlatırdım, damla damla sönen nurları
O kimsesiz yavrular ki.. Yüzleri sarı,
Bakışları sönen bir gün, yanan bir kındır !
Kurtarıcı kuvvet ! gel bu acıyı dindir.

Gül ve bülbül.. Aşk ve şarap.. İnsin bu perde !
Bak açlıktan ölenler var bu viran yerde
Ölenler var, ölemeyen, kıvrananlar var
Sayısız hasta çocuklar, sayısız dullar...
Bunlar beni harabetti, bitirdi, ezdi !
Ay göklerde böyle parlak gezinemezdi,
Arzdaki bu ıstırabı bilseydi eğer :
Bilmem nasıl dayanıyor ? Bu acıya yer !
Benim gönlüm dayanmıyor, taşıyor derdim.
Bu inleyen cemiyette ben de bir (ferd) im.
Yeter artık insanların duyduğu acı
Bu yaranın bulunmalı artık ilacı !

— Yolu buldum —

O «neyi» benimle beraber dinlemiş olan aziz dostlara ;

Elde gezen peymaneyi
Boş sanmıştım dolu buldum
Coştum dinlerken o «ney» i
Hakka giden yolu buldum

Ayırdım şekerden şapı
Yapıldı yıkılmış yapı
Dolaşarak kapı kapı
Hakka giden yolu buldum

Şimdi gözlerde yaş benim
Bağra basılan taş benim

---

[3] üncü haşiyenin devamı

Kimsesize kardeş benim
Hakka giden yolu buldum

Gezdim arayı arayı
Sardım sızlayan yarayı
Ben seçtim aktan karayı
Hakka giden yolu buldum

Öksüzlere oldum ana
Dert dinledim yana yana
« Aşk beni boyadı kana »
Hakka giden yolu buldum

Pirim demiş « olmak gerek »
Kalbden kalbe dolmak gerek
Bu yollarda solmak gerek
Hakka giden yolu buldum

Halide Nüsret Zorlutuna
944

**Şair Halide Nüsretin (Yolu buldum) başlıklı şiirine
nazire olarak Asumanın teşviki ile yazdığım birkaç söz:**

“ Can yolu „

— 1 —

Peymanenin bir yudumu
Yakar atar kesafeti
Nefesleri garip (Ney) in
Açar Hakka giden yolu

— 2 —

Hak Açınca kalbe kapı
Aydınlanır, o loş yapı
Gözden geçer her bir yanı
Sağlamlanır çürçük yanı

— 3 —

Bir nazarla ayrılır hem
Hak batıldan, ak karadan

---

[3] üncü haşiyenin devamı

Kalmaz içte bir şey müphem
Görünürden, görünmezden

— 4 —

Gözün, gönlün olur hakta
Mal olursun hakka, halka
Vakfolursun Hak işlere
Yâr olursun insanlığa

— 5 —

Yetişirsin canla başla
Dertlilere, düşkünlere
Ana sensin öksüzlere
Baba sensin yetimlere

— 6 —

Yoksullara yardımcı, sen
Kimsesize bir kardeş, sen
Gariplere can yoldaş sen
Muztaribe her ilâç sen

— 7 —

Gözlerde yaş artık senin
Kalplerde taş, artık senin
Dünya senin, her kes senin
Elem, sevinç hepsi senin

— 8 —

Günahkarlar yıkanırılar
Rahmet, taşan yüreğinde
Ümitsizler barınırlar
Dünya sığan yüreğinde

— 9 —

Artık yüzün aktır senin
Pak niyetin, tam gayretin
Her bir işde temiz elin
Bütün hayat ; Hak muinin.

— 31 —

— 13 —

Yaşamam Sensiz

— A —

Ey varlığın derinliğine
Şefkat menbaının gizli yerine
Çırpınıp bir türlü varamadığım
Bir tane sevgili büyük Allahım

— B —

Kalbim istediğin gibi ter temiz
Gönlüm senle dolu, yaşamaz sensiz,
Öğrettin çok şükür ki ıstırapı
Küçük yaşımda bana hayatı

— C —

Seni daima seven şu kalbimle
Ben dert içinde çırpınsam da yine
Haykırarak feryat edemem çünkü
Senin merhametin öyle büyük kü,

— D —

Ben küçük yaşımda aşkınla yandım.
Çok şükür Allahım seni tanıdım.
Şimdi artık olgun bir çocuk oldum.
Doğruluk, merhamet yolunu buldum.

— E —

Yalnız sana yalvarırım Allahım
Derdim pek çok bak kan ağlıyor bağırim.
Bana acı biraz, iyilik, şifa ver
Çektiğim ıstıraplar bana yeter.

Ah kudretinle bir şifa bulayım.
Dertlilerin dert ortağı olayım.
Ah Allahım bir şifa arıyorum,
Şifa ver, sana çok yalvarıyorum.

Küçük bir Hikâye :

« Köylü kızı »

[4]

Kaçmış neşesi Tabiatın, yaz gitmiş
Kış gelmiş çiçekler sararmış bitmiş
Tabiatın sinesinde kopuyor rüzgâr
Hüzünlü bulutlarla kaplanmış hep yamaçlar
Yerlerde nihayetsiz bir kuru yaprak sesi
Dağılmış çınarların taze yeşil gölgesi.

Küçük bir köy odası, yırtık perdeli camlar
Yerde eski bir döşek, parça parça kenarlar
İçinde bir ihtiyar, acı ile kıvranıyor
Her kesik öksürdükte yara bağıri kaniyor
Sanki uğulduyordu dışarda ölüm sesi
Sızıyordu odaya zamanla sinsi sinsi
Kız almış babasının solmuş sıska elini
Sindirmiş acıları tutamıyor kendini
Haykırıp ağlıyordu: beni bırakma diye
Halbuki ihtiyarcık eriyordu, gitgide

---

[1]

Bu manzumeyi tevsian tarafımdan Asumana hediye edilen
manzumem : Ö. F. M.

---

[4] üncü haşiyenin devamı

— 1 —

— 1 —

Bir fırtına uğulduyor dışarda
Girdablar çeviriyor boş odada
İki zayıf can titriyor ortada
Biri hasta biri zavallı yaşta

— 2 —

Yine böyle müthiş bir gün yuvadan
Uçmuştu Ahrete Anne perişan
Kalmıştı baba bir kızla ortada
Bitişmişti iki vücut bir canda

— 3 —

İhtiyarcık iki büklüm iniyor
Bir tek kızı karşısında dinliyor
Büründüğü tek paçavra titriyor
Kuru eli o kızcağız oğuyor

— 4 —

Derdi ağır çökmüş zayıf omzuna
Başı düşmüş kuru çıplak bağrına
Nice günler girmemiş şey ağzına
Hiç bir hekim el sürmemiş nabzına

— 5 —

Sert bir rüzgar delik deşik giriyor
Lime lime gömleğinden geçiyor
Ürperiyor, öksürüyor, titriyor
Kadın eller çıplak göksü örtüyor

— 6 —

Nice zaman örtememiş üstünü
Bari toprak örtürse göksünü
Evet ölüm dindirecek derdini
Belki kefen ısıtacak sırtını

---

(4) ncü haşiyenin devamı

— 7 —

Ölüm kolay cana minnet evvelden
Bir bağı var çözemiyor kendinden
Tek kızını çok seviyor canından
Asıl ölüm, ayrılıktır bu candan

— 8 —

Onun hayatta her şeyi bu kızdı
Bu kızla her derdini unuturdu
Bin can feda onun öksüz kızına
Her neşeyi bir tek onda bulurdu

— 9 —

Neydi o kız ? vedia ! annesinden
Aziz bir şey, yadigâr hem özünden
İhtiyarcık onu pek çok sevmişti
Sevgi, ümit bir o canda birlikdi

— 10 —

Gice sonu çıra sönmüş odada
İs, karanlık; tek bir varlık; ortada
Gözler sönmüş, ses kesilmiş arada
Tek uğultu duyuluyor rüzgârda

— 11 —

Göçmüş yorgun ihtiyar, kız uyumuş
İki ölü bir mezarda buluşmuş
Başlar düşmüş, kollar düşmüş bir yana
Canlı cansız iki beden yanyana

— 12 —

Bir an geldi uyandı kız soğuktan
Hem ne hazin manalı bir rüyadan
Rüyasında babasından ayrılmış
Çok çağırılmış, ağlamış hem yalvarmış

— 13 —

Bu rü'yada iki saha görünmüş
Arasını derin bir çukur bölmüş

---

[4] üncü haşiyenin devamı

Bir tarafı gül gülüstan güzellik
Öbür taraf böcekli bir dikenlik

— 14 —

Baba, ana. karşı yanda safâda
Beri yanda konu komşu cefâda
Atılmak istedikçe kız o yana
Gelemezsin diyorlar hep bu yana

— 15 —

Ana baba bağırişip bir ağızdan
Kal diyorlar uzaklaşıp karşıdan
Yalnızlık ürkütmüştü çocuğu
Titriyordu her zerresi korkudan

— 16 —

Heyecanla uyandı kız uykudan
Araştırdı babasını durmadan
Seçemedi karanlıkta yüzünü
Eğilerek diktiyse de gözünü

— 17 —

Hayra yordu dedi babam uyudu
İnlemiyor diye teselli buldu,
Uyku bastı düştü başı önüne
Yumrulaştı yuvarlandı dizine

— 18 —

Yine buldu rü'yada kız yerini
Aynı rü'ya göstermişti hepsini
Derin çukur yine vardı arada
Tek başına kendisi de bu yanda

— 19 —

Avaz, avaz aynı şeyi haykırdı
Seller gibi gözyaşları akıttı
Beni kime bıraktınız ? diyerek
Hem ağladı hem yalvardı çağırdı

[4] üncü haşiyenin devamı

— 20 —

Ana baba birden cevap verdiler
Allaha emanet ettik dediler
Geleceksin sen de sonra buraya
Hep Allaha gideceğiz dediler

— 11 —

— 21 —

Issız köyde okunuyor ezanlar
Ürperdi hep duyan ruhlar, vucutlar
Miraç etti yükseldi bütün canlar
Sabah oldu aydınlandı acılar

— 22 —

Koşuştular hep etraftan komşular
Matem tüten yere hep uçuştular
Çöken evin temelini tuttular
Baygın kızı kucaklayıp aldılar

— 23 —

Sen bizimsin diye sevip sardılar
Onu gökten yere düşmüş saydılar
Hiçkırığı dindi kızın kucakta
Rabbi nazar etmişti tam o anda

— 24 —

Bu nazarla bütün dertler yatıştı
Bütün köyü bir anda hep kalkındı
Alâkalar, gayretler hep kaynaştı
Her bir köylü bu acıyı paylaştı

— 25 —

Coştu himmet, tam cömertlik her yanda
Allah eli dolaşıyor bu anda
Tecelli eylemişti Hak her yanda
Tecellisi ilâçtı her bir derde

---

(4) ncü haşiyenin devamı

— 26 —

Sevap, hayır bu isdedir diyerek
Göğüs açtı her bir kadın öksüze
Hak rızası için fırsat bilerek
Avuç açtı her bir baba yetime

— 27 —

Yarış etti her varlıklı himmette
Kıskandılar birbirini gayrette
Uzvu oldu, kızcağız bütün köyün
En azizi her köylünün her evin

— 28 —

Sen bize hem nimetsin dediler
Okşayarak güzel güzel övdüler
Seninle köy korunacak belâdan
Her salgından sıkıntıdan kıtlıktan

— 29 —

Korkma kızım Allahın var dediler
Ninnilerle Allahı hep övdüler
Allah yeter kullarına dediler
Hep boşluğu o doldurur dediler

— III —

— 30 —

İlâhiler okundu kız uyudu
(Yâsin) lerle baba rûhu duruldu
Nur içinde yatıyordu her biri
Kıplamıştı Hak rahmeti hepsini

— 31 —

Gökten yere indi nice melekler
Cenazeyi hem de teşyi ettiler
Nurlar yağdı, gül döküldü semadan
Doldu taşı bütün köylü sefadan

Ö. F. M.

Zalim hastalık onu ne kadar yıpratmıştı
Kıvranıp inliyerek şu döşeğe yatmıştı.
Zaten bir yavrusundan başka kimsesi yoktu
Biricik karısını kaybedeli pek çoktu.
Ya iki yıl evveli oğlu nasıl gitmişti.
Henüz yeni gonce iken hemen solup bitmişti,
Şimdi de ecel onu almağa geliyordu.
İhtiyar her dakika bir parça eriyordu.
Oda soğuk, rutubetli titriyor dudakları
Ya ölüirse ? . «Yavrusu ? » atıyor şakakları
Ev; köyün son ucunda kimse geçmiyordu hiç
Ecel diyor başucunda : « Sunduğum şerbeti iç ! »
Titreyen dudakları söylendi ağır ağır
Yavrum ben ölüyorum git komşuları çağır !.
Küçük kız fırladı sokağa haykırarak.
Babam ölüyor ! diye çırpınıp bağırarak.
Ölüm uğultusuymdu hıçkırıkla duyulan
Örperip koşuyordu; bu acı sesi duyan
Kısa bir zaman sonra küçük oda dolmuştu.
Fakat ne yazık hasta artık bitip solmuştu
Son inilti ile çıkan son sözü şu olmuştu
— Yavrum hayatta sen çalış ki kazanasın,
O zaman bizleri de içten, ferah anasın !.
Küçük kız anlamıştı bu son acı sözleri
Bağrı hıçkırıyordu yaşla dolup gözleri
Dayanıp tutunduğu son bir dal da kopmuştu
Şimdi hem öksüz, hem de; yetim bir kız olmuştu.

On yıl sonra; yine haykırıyor sert rüzgâr
Uzun selvi altında üç küme toprak mezar
Önlerinde bir genç kız on dokuz yaşlarında
Solgun sarı, mor çiçek mezar satırlarında
Çimenler sararmış, güller hep solmuş
Genç kızın hüznünlü gözleri dolmuş

İnce titrek sesiyle dua mırıldanıyor
Boğazı hıçkırırken öksüz bağı yanıyor.
Bu kız on yıl evvelki o küçük köylü kızıydı
On yıldır hep çektiği ıstırapla sızıydı
Fakat artık hayatını eyice kazanmıştı
Muallim mektebinden bir diploma almıştı [5]
Bu sonbahar gününde de mukaddes ölülerini
ziyarete gelmişti; geçen eski günlerini
Hatırlayıp diz çöktü babasının kabrine
Şu sözleri söylerken bağı hıçkırıyordu yine
Dedi ki: babacığım ben hayatı kazandım
Sizin temiz ruhunuzu temiz bir kalble andım
Beni büyütemedin diye ıstırapdasın
Cennetinde bile sen tükenmez bir yastasın
Fakat artık rahat uyu cennetin kucağında
Çünkü; Allahın kuludur küçük yavrucuğun da.

Asuman

Asumanın yaşamak isteme devri ve emelleri :

Ah olsam

Ah olsam; bir kuş gibi günahsız
Yıldızlar gibi ahsız,
Olsa kalbim yarasız,

---

[5] Asumanın da hayatta emeli; Muallim mektebinden bir diploma alıp öğretmen olmaktı, binaenaleyh Asuman; kendi evveliyatı ile kendi emellerini yukarıdaki köylü kız hikâyesinde temsil etmiştir. Asumanın emeli; Yukarıdaki temsilde ifadesini bulmuştur. Bu ifade; Asumanın her şeye rağmen yaşamak ve kendini kurtarmak ister hale geldiğini gösteriyor Bu suretle babasının da vasiyetini yerine getirmiş oluyor.

Ah olsam, ben güneş gibi parlak
Bereketli bir toprak
Olsam. zümrüt bir yaprak
Ah olsa kalbim gök kadar temiz
Şu engin kadar sessiz.
Gözlerimden taşsa his,
Ah olsam, ben küçük bir kelebek
Dolaşsam çiçek, çiçek
Kanadım olsa ipek.
Ah olsam, mehtaptaki ay gibi,
Aydınlatmam her kesi
Olsam iyilik perisi.

Kar ve küçük kuşlar

Her tarafı kapladı kara bulutlar
Sessiz kımıldanıyor çamın dalları
Gökten pamuk gibi dökülen karlar
Bembeyaz yapıyor siyah yolları
Ey... benim güzel küçücük kuşum,
Senin arkadaşların hep uçarlar mı.
Ben de senin gibi kalben uçmuşum
Anlatın bana, şu ak karları.

O karla ki kim bilir ne kadar mes'ut
Şu beyaz boşlukta ne hür uçuyor
Olsaydım ben de bir penbe bulutçuk
Ah kuşlar, gönlüm size coşuyor

Asumanın müşahede ve intibaları:

Kış

Masmavi güzel sema şimdi artık
Kül rengini aldı ruhlar karanlık

Şu küçük çobanın güler yüzü
Şimdi artık soluk, bağı yanık.
Bu kül renkli gökten yağan karlar
Her yeri sarsarak esen rüzgâr
Küçük çoban yine sürü peşinde
Elde kaval çalar hem yanar ağlar.

Asumanın kanaatleri :

Giden “Serâb,, a

[Serâb; kazâ ölümile ansızın ölen bir mektepli kızın ismidir]

Sen hayatta, hakikat bir serabmışın
Son baharda kopacak bir yaprakmışın
Senin için şu gök bile ağlıyor «serab!»
Bugün içtiğimiz su; acı bir şarab
Gittiğin âlemin gül bahçesinde
İpek kanatlı bir melek ol “serab!,,
Kuşların cıvıldaayan şakrak sesinde
Cenneti süsleyen bir gül ol “serab!,,

7/4/943

“Serab,, ın arkasından

O hakikat, hayatta bir «serab» oldu
Daha yeni konca iken harab oldu.
Acısı kalbimize devasız doldu
Fakat gittiği yerde bir bahar oldu
Bu diyardan çekilip giden «serab» a
Ağlayıp hıçkırıkla giden “bahar,, a
Yazık fakat, o cennete bir gül oldu
Ölmez bir bülbül oldu, solmaz gül oldu

Asumana manzum sözlerim

Şair hiç değilim; mecbur olursam mübtedi bir çocuk gibi parmak sayarak manzum bir kaç söz dizebiliyorum. Şair Asumanla hemhal ve meşgul olmak için bir kaç manzume yazdım, onu heveslendirmek, hoşlandırmak için şiirlerine nazire yapmağa kalktım. Hatta şiir kaide ve usulleri hakkında bana bildiğini, işittiğini öğretmesini bile rica ettim, benim ona arzı ihtiyaç edişim onu çok heveslendiriyordu, bilgisini arttırmağa teşvik ediyordu. Yine ona; «şiirlerinden ilham alıyorum.» derdim, çok hoşuna giderdi. Fakat senin gibi güzel yazamıyorum deyince de hayret ederdi.

İşte Asumana müzakerecilik dolayisile kendisine yazdığım manzumelerden bir kaçını buraya geçiriyorum.

Ö. F. M.

Asumana ilk manzumem :

— 1 —

**Baba oldum sana ben
Sonunu düşünmeden
Çalverdin kapımı
Böyle anıp adımı**

— 2 —

**Uydum çocuk sözüne
Aldım yükü üstüme
Ünvanmıdır derdmidir
Hiç sormadan kendime**

— 3 —

**Bana koca derdinle
Sıçradın ta tepeme**

Bütün elemlemlerle
Yerleştin ta içime

— 4 —

Dökdünde hep acımı
Sen silkinip kurtuldun
Hiç bakmadan halime
Şimdi hapı ben yuttum

— 5 —

Baba baba diyerek
İşledin sen canıma
İnandırıp benide
Girdin damarlarıma

— 6 —

Tünüyorsun omzumda
Ezildim ben altında
Rahattasın şimdi sen
Uykusuzum artık ben

— 7 —

Tek çaremiz düşünmek
Allaha tam sarılmak
Tek Allah var başka yok
Ondan gayrı varlık yok

— 8 —

Çocukların her biri
Düşmüş bir yıldız gibi
Dökülmüş bu yerlere
Bir gülden yaprak gibi

— 9 —

Unvanlar hep bir hayal
Hakikati Hakkındır.

— 44 —

Şu bu her bir itibar
Hakikatte Rabbindir.

— 10 —

Yer, gök mahlûk hep onun
Kanat, kucak hep onun
Her çocuk bir arada
Sanki hep bir kucakta

— 11 —

Yer yüzünde her baba
Çocuklara bir lala
Yuvadaki her ana
Çocuğa bir dada

— 12 —

Lala dadı giderler
Ana baba göçerler
Fakat bitmez analık
Çünkü sönmez Allahlık

— 13 —

Mukaddestir hizmeti
Her bir ana babanın
Birikmekte emeği
Kapısında Allahın

Ö. F. M.

Asumana

— 1 —

Bilirmisin Asuman neler vermiş Hak sana
Bu başa sığmayacak güzellik nasip sana
Yaşlı kadar olgusunun yaşını ifade
İlhamlarla dolusun ilâhî terennümde

— 2 —

Genç kalarak kocamış bir ihtiyar gibisin
Ya beşikte dillenmiş koca bebek gibisin

Şiirindeki ifade, böyle yaşta nerede
Küçük yaşta bu irfan her halde fevkal'âde

Öyle bir ufkun var ki, sanki başın göklerde
Öyle bir göynün var ki, sanki âlem içinde
Emeklerken toprakta, ruhun uçar göklerde
Sanki gökten düşmüşde çırpınırsın yerlerde

Ö. F. M.

Asumana muhtelif kıt'alar :

Allah büyük

Yetim, öksüz, varlıksızım deme hâ
Her yokluğun yeri dolar Allahla
Bocalarsın sendelersin sen amma
Yıkılmazsın, Allah büyük hiç korkma

Ö. F. M.

Asuman lisanından :

Öveyi annesine

Yuvadan düşmüş, bir kuştum kanatsız
Korkuluydum, hareketsiz, ümitsiz
Kol açtırdı bir kuluna Allahım
Aldı sardı, rahatladı bu canım
Yatırarak yıllarca o koynunda
Isıtarak, taşıyarak bağrında
Her şey oldu bana candan yürekten
Senden oldu bu yakınlık hep senden
Mükâfatla bana bakan kulunu
O da bulsun senin yüksek yolunu

Ö. F. M.

İnsan ol

Asumancık, adam ol
Çalış, yüksel, insan ol
Genişlesin yüreğin
Açılsın tam ufkun
Dertlilere ilâç ol
Öksüzlere ana ol
Gücün yetsin her işe
Güç deme hiç bir işe
Her insana tam dost ol
İnsanlığa sen mal ol
İyiliği yardımı
Esirgeme kimseden
Bekleme karşılığı
Allahtan gayrısından

Ö. F. M.

Halk için

— 1 —

Asumancık sen sağ ol
Hislerinle sen var ol
Yaşa halkın gönlünde
Yaşat halkı gönlünde
— 2 —

Sen küçücük bu yaşta
Çınladın her kulakta
Haykırışın san ezan
İnleyişin sanki çan

Ö. F. M.

Asumanın Hastalığında :

Büyük olur derdi büyük o başın
Nasıl taşır büyük başı bu yaşın

Ö. F. M.

Hasta kız

— 1 —

Kanat başı yaralı
Çırpınıyor kuş gibi
Almışlar etrafını
Ana babalar gibi

— 2 —

Ağlıyor kız acıdan
Bıkmış gibi canından
Bütün dostlar duada
Su sızıyor arada

— 3 —

Asumanı severler
Gökten bir şey bilirler
Yuvası gökte kızın
Yere düşmüş sanırlar
Ö.F.M.

— 1 —

Başı düşmüş Asuman'ın yastığa
Ruhu uçmuş yine yüksek varlığa
Gözler yumuk ta içinden bakıyor
Gönlü açık tâ derinden yanıyor

— 2 —

Tahammülsüz zayıf vücut bükülmüş
İçli kızın derdi büyük yığılmış
Aklı fikri dertlilerin peşinde
Dost Allahın dünyadaki işinde

— 3 —

Korkma kızım bunun sonu gelecek
Iztıraplar saadetle bitecek

Bahar geldi fırtınalar geçecek
Asuman kız muradına erecek

— 4 —

Bir gün gelir safâ olur bu hayat
Şafak söker aydınlanır zulumât
Billor gibi saf pâk olur yürekler
Dolar, taşar her kalpdeki sevgiler

— 5 —

Sema olur gönül işte o zaman
Kâ'be olur insan kalbi bir zaman
Güzel Allah konar kalbe o zaman
Viran gönül cennet olur o zaman

— 6 —

Dost canlılar sarar o gün ruhunu
Kuşatırlar Hu Hularla ufkunu
Çınlar ufkun hu hularla hey heyle
Dem çekenle, dert dökenle, övenle

— 7 —

Güller açar miskler kokar her yanın
Nurlar saçar aydınlanır dört yanın
Koşuşurlar, üşüşürler ufkunda
Nice canlar yıkanır lar nurunda

— 8 —

Yorğun canlar dinlenir yamacında
Öksüz kızlar barınır kanadında
Susamışlar kanarlar kaynağında
Toprak zemin Semâ olur bu çağda.

Ö. F. M.

Asuman hastahanede iken :

Kız gel artık evine
Başla güzel işine
İnşad eyle şiirler
Gitsin hüznün, gam keder

Ö. F. M.

Asumanın şiirlerinin yaptığı akisler ve tesirler

Ankarada Şevki Sevginden aldığım bir mektuptan Asumana ait bir fıkra :

« Aziz Asuman hakkındaki satırlar; beni çok müte-hassis etti. Bu sırada Şükrü ağabeğimden [İstanbuldaki dostu Şükrü Yeğinden] de mektup almışım, Asumanın vefatı haberi dolayisile ne hisler izhar ediyor, işte ay-nen naklediyorum:

(Bana yazdığım cevabı aldıktan sonra bilhassa Asuman için kan ağlatan bir ıstırap deryasına düştüm. Son verdiğin şiirini ve evvelce Radyoda okunan münacatı aynı zarfa koyarak kalbimde taşır gibi yanımda taşıyorum. Biraz insan muhiti bulunca derhal çıkarıyor, okuyor bir iki hıçkırıyorum, ben bu kızın ezeli aşıkıyım, onun ruhunu memnun etmek için ne yapacağımı bilmiyorum. Onun sizde resmini, yalnız bir (Tariki dünya) gibi kanatlanmış resmini hatırlıyorum. Onu ben tanımam, fakat kendisine Leylâ gibi bir hüviyet verdim. Onu görmedim, fakat görmeden seviyorum.) »

(Şevki Sevgin') in yeni mektubundan bir fıkra:

« Asumanın ilâhî şiirlerini ihtiva eden ufacık bir kitabın intişarı işinin kuvveden fiile çıkmak üzere oluşu; beni pek çok sevindirdi. Allahıma hamdüsenâlar ederim. Asumanla, Asumanın şiirleriyle gönülden alâkalı yalnız ben değilim ki, onu gıyaben tanıyanlar dahi bu güzel teşebbüsü duyunca candan sevindiler. Bu meyanda Mister Lyman da bir mektubunda şöyle yazmıştı : (Asuman içimden hiç çıkmıyor, onun için kitap olsun, mezar taşı olsun veya her hangi bir abide yaparak hatırasını yaşatmak düşünülürse beni de hesaba katın çok içten sevinerek masrafa iştirak ederim.)

Ne mutlu bu küçük kıza ki şiirini okuyan Türk, ec-nebi her insanın kalbinde sönmez bir muhabbet uyan-dırılmış, hele ne idi onun o derin ve durgun sular gibi hali . . ?

Ya gözlerindeki derin mâna; bana sanki bu âlemin tâ (mâverâ) sından bakıyor hissini verirdi. »

Yine (Şevki Sevgin) müteakip mektubunda da şöyle diyor :

« Allah bana; Asumanı tanıtmakla muhtaç olduğum bir şeyi ihsan buyurmuştu, benim ona hakiki bir ağa-beyi olmağa çalışmak zevki, ve onda da hakiki bir hemşire şefkat ve alâka görmekliğim saadeti ! hatta o göçtü, fa-kat bu manevî alâka zevki olduğu gibi devam ediyor. »

Hakikaten Asumanın şiirlerinde ilâhî bir tesir duyulur. Öyle bir tesir ki o; ibarenin mâna ve mefhumundaki alelâde ölçülü tesirlerin daha derinlerinde, daha yükseklerinde bambaşka bir şeydir. Ve kuvvetli bir şeydir. İşte Asumanın bir mühim hususiyeti de bu mevhibesinde idi. Bir küçük kır çiçeğinde görülen ilâhî azamet, o küçücük âlemin oyalarında, renklerinde gördüğümüz harukulâdelik gibi.

Asumanın şiirinde de, halinde de ağlatıcı bir tesir vardı. Yalnız sınırları zayıf olanları veya çok hassas olanları değil, hemen herkesin gözünü yaşartacak bir şey vardı. nitekim Diyatermi tedavisi için ilk görüldüğü doktoru da ağlatmıştı. Hatta seriler ile tatbik ettiği bu Diyatermi, seanslarının ilk serisi için yalnız masraf bedeli olarak yarı ücret almış müteakip seri için onu bile almakta tereddüt etmişti.

Sonra bizzat şahidi oldum ki memleketimizde, vekarı, metaneti ile tanınmış matûf bir edibi Asumanın kendi-

sine okuduğum bir şiirini dinlerken ağlamış ve tevâzu gösterip o şiiri defterine kaydetmiş ve bu suretle şiiri kıymetlendirmişti.

İşte adsız sansız, şahsiyetsiz Asumanı, zayıf, sessiz kızı, maddî her varlıktan, her dayanaktan mahrum bu çocuğu; Allah bu yaşında manen bu kadar varlıklı ve şiirlerini bu derece tesirli etmişti. Bu neden böyle oluyordu . . !

Asuman mı değişti, yoksa onunla, onun şiiri ile temas edenler mi değişiyordu?

Hayır, sebep ne o, ne o idi! hakikatte ne Asuman Melekti, ne de onunla temas edenler Melekleyordu. Sadece, Asumanın dilinden bir hakikat dinleniyordu. Halbuki hakikatle meşgul olanlar, bu dünyada, hele bu yaşta kimbilir ne kadar azdı. Asuman; malûm haliyle, iyi niyetine inandıran hayatiyle bu hakikati çerçeveliyor ve şiirinde ancak iyiliği terennüm ediyordu, öyle ki, bunu terennüm ederken ağzı ile yüreği birleşiyordu. İşte tesir bunda idi. Fevkalâdelik de bunda idi.

İnsanların susadığı şey de bu idi, yani hakikatlerin samimiyetle ifadesi, ortadan sır olmuş hakikî insan hüviyetinin, insan asaletinin, güzelliğinin, iyiliğinin tezahürü!

Asuman buna muvaffak oldu, çünkü yaş; ona politika karıştırtmıyacak kadar küçüktü, hali; taklitçiliğe de müsait değildi ve taklit için zaten ortada cazip örneklerde yoktu. İşte samimiyetine inandırarak Asuman her kesi böyle cezbetti. Kendini ve şiirlerini sevdirdi, dinletti, ağlattı.

Asumanın vefat ettiği sene son alınan resimlerinden.
[Bu resim; Asumanın ağabeği Şevki Sevgin tarafından
kendi aleti ile ve odamda çekilmiştir.]

Asumanın yaptığı samimî muhit

Asuman; insanda içtimaî alâka ve yardım gayretinin ezeldenberi yüksek varlığına, ve küçük bir vesile ile onun ne kuvvetle tezahür edebileceğine ne güzel bir misal teşkil etti. Asuman; sırf cemiyetin bir yetim öksüz çocuğu sıfatile muhitinden kendine ne samimiyetle ne alâkalar topladı. Ve şiiirlerindeki insanlık hisleriyle cemiyette, ne kıymetler, ne takdirler kazandı, ve kendine ne ihtimamlar, ne yakınlıklar celbetti. Ve böylece Asuman: öksüze, yetime acıyan ve kıymet takdir eden alâka duyan, kadir bilen insanlarla bir muhit yaptı. Öyle bir muhit ki, aile uzuvları halinde Asumanın etrafını hemen aldı ve ona bitişiverdi, öyle ki, her kes yaşına göre bu aile tertibinde bir yer kapar gibi varlık gösterdi. Kimi kardeş, kimi amca, dayı, kimi hala, teyze oldu, böylece hakikî bir insanlık ailesi ne güzel teşekkül etti. Ve her biri bu mürettep ailede aldığı yere göre onun vecibelerini ifaya ne samimiyetle hazırdı.

Bu sırada Asuman; vasîsi evdeki annesi nezdinde yaşıyor ve babasından kalma bir miktar para ile mübrem ihtiyaçları emniyet altında bulunuyordu. Fakat Asumanın ağabeyliğini üzerlerine alanlar; buna gayri mübrem ihtiyaçlarını karşılayacak küçük bir şeyler ilâvesinden de halî kalmadılar. Nitekim Haşim Mardin; hiç olmazsa ona; şeker, tatlı, yemiştten canı ne isterse alıp yesin, canının isteyeceği hiç bir çerezden mahrumluk duymasın diye daha ilk günden ona cep harçlığı tahsis etmişti. Diğer ağabeği Şevki Sevgin dahi fırsat düştükçe ya ona lüks nev'inden küçük hediyeler alıp gönderirdi. Ve yahut bütçe harici yiyecek şeyler için o da arasına para gönderirdi. Ve ayrıca bir mektubunda : (Asumanın babasından kalan parası biterse Asumana ben kendi yiyeğimden giyeğimden kısarak ayda otuz lira kadar

para yardımına hazırım) dedi. Fakat buna ihtiyaç hasıl olmadan Asuman göçtü.

Asuman hastalanınca, yalnız ağabeyler değil, diğer alâkalılarda seferber oldular, herbiri fedakârlığa hazır olduğunu söyledi, hatta Lise talebesinden Emel Enûz ismindeki bir genç kız; kendi gündeliklerinden biriktirdiği yirmi lira nakdini kumbarasından çıkarıp gizlice, ilâç parası olsun diye bana gönderdi.

Netice olarak aylarca hasta yatan ve harp dolayısıyla ilâçların güç bulunduğu ve çok pahalıya mal olduğu bir devrede Asumanın hiç bir reçetesi ilâçsız, hiç bir tedavisi noksan bırakılmadı, haftalarca otomobille (Diyametri) seanslarına gidip geldi. Ve hastahanelerde yatarken gerek öveyi annesi, gerek insanlık ailesi efradı tarafından Asumana, taze yumurta, ve sıhî icaplara uygun en itinalı yemekler ve reçeller, şerbetler, limonatalar en güzel meyveler, hulâsa Asumanın canının istediği her şeyi, birbirlerine yarış edercesine hastahanelere taşıdı, netice itibarile Asuman; ölünceye kadar hiç bir şeyden, maddî manevî hiç bir muameleden nûvazışten mahrumiyet duymadı elhamdülillâh,

Ağabeylik ünvanını taşıyan Haşim Mardin; ve Şevki Sevgin para ile yardımda o derece öne atılmışlardı ki başkalarına para fedakârlığına yer ve yol bırakmadılar. Gariptir ki Haşim Mardin Asumanın ölünceye kadar hiç bir kere, her hangi bir vesile ile yüzünü görmüş, sesini işitmiş de değildi, buna ragmen ölümünden sonra bile Asumanla gıyabî alâkasını kesmedi, ve bu broşürün basılması masrafını da kimseye fırsat vermeden o üzerine aldı. Bu vesile ile sayın (Zeki Üngör) ün açıktan gösterdiği cömertliği anmak da yerinde olacak ve insanlık gayreti namına bir misal teşkil edecektir. Bir gün kendisine Asumanın bir şiirini okumuştum. ve onun nasıl bir kız olduğunu bir kaç kelime ile anlatmıştım. Mütéhassis olmuştu. Aradan aylar geçti bir

gün yine buluşmuş, sohbet ediyorduk, birdenbire sözü kesti ve Asumanı sordu. Hasta ve tedavi altında olduğunu söyleyince müteessir oldu ve darhal cebinden elli lira çıkardı. Asumanın tedavisi masrafında benim de küçük bir hissem bulunsun diye verdi. İşte kendisine yardım için müracaat edilmemiş, kendisinden bir şey istenmemiş iken, hatta Asumanın yukarıda bahsi geçen mürettep ailesinde henüz bir yer almamış iken, bu alâka ve bu gayreti göstermeğe onun insanlığı kâfi gelmişti. Görüyoruz ki insanlık mayası; insanda en mühim bir varlıktır. Dünyada her ümit ve teselli insanlardaki bu insanlık cevherine bağlıdır.

Yukarıda adları geçen dört insanın isimlerini kaydederken onların bu hareketimden haberleri yoktu. Hatta diyebilirim ki onlardan izin almaksızın isimlerini açıkladığımdan dolayı da kendilerine karşı endişeliyim. Fakat ne yapayım ki her şeyin hakkını vermek de lâzım. Gördüğüm iyiliğe şahadet borcumdur, ve üç beş kişinin iyiliğini övmekle insanlığı övdüğüme kaniim, insanlığı övmek, ona hakkı olan itibarı, şerefi her vesile ile göstermeğe çalışmak da vicdan borcumdur. Asumana iyilik yapanlar o derece müstakil ve yalnız kendi his ve iradelerine tabî olarak hareket etmişlerdir ki içlerinde bir birini hiç tanımayanlar bile vardır.

Fakat insanlık hissi; o kadar ezeli ebedî asil bir kuvvet ki, her vesile ile kendini gösteriyor. Bir çocuğun hastalığı karşısında insanları nasıl birleştiriyor. Allah; insanları rızası işinde, kendi hizmetinde nasıl bir araya getiriyor, ve bu işlerin akisleri, insanlarda ne tatlı tesirler bırakıyor, insanda ne güzel hisler uyandırıyor.

Asuman öldü: arkasında yerli ve ecnebiden mürekkep bir dostluk nümunesi bıraktı, hatta bunu; birbirlerini hiç tanımamış olanlar arasında vücuda getirdi, ve

bu; insanlığın kurabileceği geniş dostluklara küçük bir misal oldu, vakıa tehlike karşısında insanlar birleşirler fakat buradaki birliğin saiki şahsî endişe değil diğer-gamlık ruhu, elgayreti idi. Bu küçük misal; dünyaya istikbâle ümitle baktıracak güzel bir örnektir. Asumanın hatıratı; bize insanlığımızı ve insanlığımızın hem tadını hem acısını duyuracak bir mevzudur. Ve netice itibarile bu; bütün dünya için insanlık bağlarının kuvvet ve ehemmiyetini her gözde canlandıracaktır. İnsanlık cevherinin; her müşkülü yenecek, her fenalığı giderecek ve insanı her ıstıraptan kurtaracak bir servet, tükenmez bir varlık olduğunu hatırlatacaktır.

Asumanın son zamandaki babalığı, salâhiyeti ile ve müşahit bir insan sıfatile : Asumana uzaktan yakından alâka ve fedakârlık gösteren onun elemiri ve hizmetini paylaşan, veya ona hizmet etmek istediği halde fırsat bulamıyan bütün dost insanlara, Asuman namına teşekkür ederim. Ve haklarında Allahtan en güzel karşılıklar dilerim. Bunları söylemek insanlık borcumdur. Bunu yapmakla her kesten evvel Asumanın, masum, mübarek ruhunu memnun ettiğime de kaniim.

Asumanın bıraktıkları

Asuman; ömrü kısa bir çiçek gibi açıldı. Güzel rengini, ince oylarını gösterdi, güzel kokusunu yaydı, üzerinden bir kaç damla cevher, etrafına döktü, ve söndü.

Her fidan da böyle değil midir?. Gelişir, semeresini verir, Tohumunu yaşıtmak için dibine döker ve söner.

Bu suretle o; vazifesini yapmıştır. Hem yaşamış, ve yaşatmış, hem de yaşayacak ve yaşatacak şeyi arkasına bırakmıştır.

Keşke yüz yıl yaşayanların da arkalarında bıraktık-

ları şeyler; bu kadar zararsız veya bu kadar güzel ve hayırlı olaydı.

Asuman; şiir, fikir, his hayatında iki üç sene yaşadı, fakat arkasında mütemadiyen yaşayacak hayra, yükselişe yarayacak iyiliğe, tekâmüle vesile olacak örnekler kıymetler, hayırlar bıraktı. Onun şiirlerinin her mısraı; her millet çocuğunun yüreğinde hazır yerini bulacak ve orada ne güzel çiçekler açacaktır. Onun her ideal sözü; nice genç hisleri uyandıracak, ve onları bir hakikate doğrultacaktır. Onun yüksek fikirleri, kim bilir nesillerce kaç gencin önüne düşecek ve ona yükseliş yolunu gösterecektir. Onu hak ve hakikate kavuşturacaktır. Bunun bütün semerelerinden ise her millet istifade etmiş ve dolayısıyla bu faydalar bu İkinci Cihan harbi sulhunden sonra birleşen ve iş birliği yapan dünya milletlerinin müşterek menfaatine uymuş ve yaramış olacaktır.

Asumanın Son günleri

Asuman aylarca hastahanelerde yattı. Her yerde olduğu gibi hastahane de alâka çekti. Her kese sevgi gösterdi ve küçük büyük heikes tarafından sevildi: Meselâ Şişli Etfal hastahanesindeki aylar süren hayatında hekimler, bakıcılar onun hakkında çok ihtimam gösterdiler. Yattığı koğuşdaki çocuklar ise ona ana gibi sarıldılar ondan güzel masallar dinlediler. Geceleri ana koynunda yatmağa alışkın ve yalnız başına uyuyamıyan çok Küçük yaştakilerin koynuna Asuman girdi. Sıra ile onlara ana gibi sarıldı ve onları uyutuncaya kadar yanlarında bulundu. Gece uyanıp ağlayanlara da Asuman aynı muameleyi yapmakta devam etti.

Bir gün kendini ziyarete gitmiş idim. Koğuşundaki çocukları bir bir isimleriyle ve hususiyetleriyle bana tanıttı içlerinden birini göstererek: Hele bu, yokmu dedi: Bu

yaramaz her gece ben hem yanında bulunmadıkça yatmaz, hem de bir elile saçımı sımsıkı öyle bir yakalar ki çeke çeke canımı acıtmadan ve tamamen uyumadan bırakmaz! ve ilâve etti: Acısı var ama hoş tadı da var!

Son hâli

Asuman ıstırapsız, ve uykusu olduğunu söyleyerek rahat bir uykuya dalmış ve bir daha uyanmamıştır. Allah rahmet eylesin.

Mezarı

Asuman merhum babasının kabrine [lâhdi açılarak babasının yanına] konmuştur. Bu mezar; Karaca Ahmet Sultan civarındadır. Mufassal tarifi şöyledir:

Mezar; (divar dibi) tramvay merkezinden Üsküdaraya ayrılan tramvay yolu istikametinde ve bu istasyon ile çiçekçi kahvesi) istasyonunun tam ortalık yerindedir. Şöyle ki (divar dibi) istasyonundaki su terazisinden mezarlığın divarı boyunca çiçekciye doğru yürünürken malûm olduğu üzere sağ taraf mezarlık ve sol taraf evlidir. Asumanın mezarı; ikinci evin tam karşısında ve mezarlık divarından üç dört metre kadar geridedir. Mamefi mezar taşının yazıları sokaktan okunacak durumdadır. Binaenaleyh mezarlığın içine girmeden mezarı görmek bulmak kabildir.

Ve ki her vesile ile kendini gösteriyor. Bu çocuğun bu mezarın üzerinde lâvha halinde bir taş vardır. Üzerinde Asumanın babasının hüviyeti yazılıdır. Yazının muhteviyatı ve tertibi aynen şöyledir

D. D. Yolları Hareket Baş müfettişi Cemil Gezer

Doğumu : 1897

vefatı : 1938

Ruhuna Fatiha

Bu lâvhaya ayrıca bir lâvha ilâve ederek Asumanın ismini tasrih etmek fikri vardır. Şimdilik en basit niyet budur

Asuman ve netice :

Her şeyde yapılması gerektiği gibi bu broşürdeki yazılardan da insanlık için faydalı bir netice aramak lâzımdır.

Asumanın bu broşürde cereyan eden fikrî hayatını; bu maksatla ele almak] esasen bu yazıları yazmakta ki maksada da tamamile uygun olur. Ve bu; Asumanı kaybetmemizden mütevellit acıya karşılık bir teselli ve Asumanın idealine bir hizmet ve Asumana hayırlı bir semere de olur.

Asumanın hayatı; kısılığına rağmen bu esasta bize yeter derece bir tahlil sermayesi verecek kıymettedir.

Asumanın hayat safhaları:

Asumanın hayat safhalarını şiirleri ile takibetmek mümkündür:

Birinci devre :

İlk devrede onu; hayattan bezgin, küskün gözü yerde, ölümü ister bir tatsızlıkta buluyoruz.

İkinci devre :

Bu devrede Asuman canlanıyor, gözünü etrafta dolaştırıyor Tabiatın güzellikleri önünde alâka ile duruyor, bülbülü dinliyor, kendi de güle neşideler okuyor.

Üçüncü devre :

Bu devrede Asuman gözlerini göklere kaldırıyor. Allahla konuşuyor, ona saadetini sevgi ile izhar ediyor. Ve ondan sevgi ile hizmet, faaliyet dileyiyor.

Dördüncü devre :

Bu devrede Asuman olgun bir genç, idealist bir insandır. Derdi günü; iyi olmak ve insanlara iyilik etmek tir. Artık hep bu emelleri terennüm ediyor.

Beşinci devre :

Bu; Asumanın hasta düştüğü, ıstıraplar içinde göz

yaşları döktüğü devredir. Fakat idealine yine sadıktır. Hayata bağlıdır. Hizmet için yaşamak talebindedir. Yetişmek, çalışmak emelindedir. (13) sıra numaralı şiirinde bunu Allahtan dileyor, ve bu münacatı ne ıstırap, ne yorgunluk ve huzursuzluk içinde yaptığı; şiirindeki sadelikte, dağınıklıkta görülüyor. Bu yazısında Asuman, yalnız inliyor ve şifa dileyor. İşte misali; o şiirinin sonundan : İki kıt'a :

«Yalnız sana yalvarırım Allahım»
«Derdim pek çok, bak kan ağlıyor bağrım»
«Bana acı biraz, iyilik şifa ver»
«Çektğim ıstıraplar bana yeter. »
«Ah kudretinle bir şifa bulayım.»
«Dertlilerin dert ortağı olayım.»
«Ah . Allahım bir şifa arıyorum»
«Şifa ver sana çok yalvarıyorum »

Netice :

İmdi Asumanın hayatından hülâsa olarak şu kanaati edinmiş olsak gerektir :

İnsan değişir !

Evet, insan; fikirde, kanaatte değişebilir. Görgüsü, ufku, bilgisi genişledikçe değişir.

Her şeyi fena, kara gören bir insan ; bu şeyleri karanlıklarda gördüğünden dolayı böyledir.

Bilgisizlikten, ışıksızlıktan dolayı her şey nazarında müphem, manasız, ve ürkünçtür.

Fakat zaman ile, tekâmül kanunlarının ihdas ettiği vesilelerle insan; her şeyi iyi ve açık görebilir. Ve bu değişikliğin ehemmiyeti pek büyüktür. Zira ziyan olmaktan kurtulur.

Dünyada ıstıraplar doğuran, insana hakikî yolunu bulmasına mani olan, rahatını selbeden âmillerin tâ başında yalnız, kısa görüşler, ve yalnız düşünce ve kanaatler gelir.

Şurada burada bedbaht bir hayat geçiren, yüzü gülmeden, huzura ermeden sönüp giden kimseler; bu zümredendir.

Her şeyi fena görerek gününü korku ve endişe içinde geçirenlere ne kadar acınsa yeridir.

İşte Asumanın kısa bir ömrü içinde bunun menfi ve müsbet iki devresini de görmek mümkündür. O ilk bedbin ve mustarip idi, sonra değişti, iyimser ve hayatı sever oldu. Naal ? bir parça ışık görmekle !

Nitekim şiirlerini takibederken gördük ki: İlk gözü toprakta, söylemez, gülmez, her şeye acı ve korku ile bakan, daima mustarip ve daima ıstırapın daha bet, beterini bekleyen Asuman hatta (öleceği gün) için şiir, mezar taşına yazı hazırlıyan bu küçük çocuk; birdenbire değişmiştir, kuvvetlenmiştir, gözü parlamış, yüzü gülmüştür. Ve evvelkinin zıddı iyi haller göstermiştir.

Demek ki :

O kötümserlikler; yersiz ve temelsizmiş, yıldığı şeyler; korku ile hayalinde vücud bulan şeylermiş, insana Allah kâfi imiş.

İmdi :

Bu dünyada türlü mahrumiyetlere ve acılara maruz olan her hangi bir insanı; fena durumundan vaktiyle kurtarmak için onu fikirde, yürekte kuvvetlendirmek, techiz etmek lâzımdır. Bir bahtsız, hayatı hazmettirmek için bu lâzımdır. Kimisi daha çocukluğunda, kimisi daha sonra dayandığı varlıkları kaybedebilir, o boşluğu kapatacak bir manevî kuvveti yoksa cesareti kırılır, yığılır kalır. Binaenaleyh insana hayata girmeden, daha

genç iken onu techizetmek mukavemetlendirmek bir zarurettir. Ve bunun için biraz ışık bir kaç sözlük telkin kâfidir. [6]

O halde :

Hayatta asıl olan; yalnız (bir şeyler bilmek) değil asıl ihtiyac olanı bilmektir.

Kültür

Muhtaç olduğumuz şeylerin doğrusunu bildiren ve ehemmiyetini belirten vasıta kültürdür. İnsan ise insan gibi yaşamak için, yaşamağı, gayeyi, hedefi bilmeğe ve

---

[6]

Vefat eden bir ahababımın oğluna tâziye için makalemsi bir mektup yazmışım. Gelen bu münasebetle suretini aşağıya derc ediyorum.

Taziye mevzuu

Bir taziye ; hem kolay, hem de müşküldür. Hakikatleri kabul edene ne kadar kolaysa, etmeyene de o kadar güçtür. Bu mevzuda muhatabıma söylenecek sözler şu esas hakikatlere temas edebilir:

1 — Ölmek yok ; geçmek vardır. Ve muhakkak bu intikal daha iyi bir alemdir. Öyle bir âlem ki onda dünya dertlerinin hayat güçlüklerinin hiç biri yoktur. Ne sıcak vardır ne soğuk. Ne de Allahın cemalinden gayrı bir şeye ihtiyac.

Safa cihetine gelince: Dünyada tadılmayan safâ ve envâr orada vardır. Kuranı kerimde Cenabı Hak bu hakikatleri bildirir ; . .

(13 — Raâd — 24) : «Dâr-ı ahiret ne güzel bir yerdir. »

Diğeri :

(87 — Aâlâ — 19(16÷17)) : «Belki siz müşrikler dünya hayatını ahirete tercih edersiniz: Halbuki ahiret ; daha hayırlı ve daha devamlıdır. »

Diğeri :

(15 — Hacar — 48) : «Orada onlara yorgunluk ve meşakkat değmez. »

Diğeri :

(76 — İnsan — 17(13)) : «Orada [cennette] ne güneş harareti ve ne kış soğuğu görürler.»

---

[6] ncı haşiyenin devamı

Diğeri :

(16 — Nahil — 31): «Orada onlara istedikleri her şey vardır»

Diğeri :

(19 — Meryem — 64(62)) : «Orada boş ve manasız söz işitmezler.»

Diğeri :

(36 — Yâsin — 58(56+58)) : «Ve tahtlar üzerinde istirahat ederler. Onlara türlü türlü meyveler ve her istedikleri şeyler vardır. Rahîm olan Rabdan doğrudan doğruya selâma nail olurlar.»

Diğeri :

(43 — Zuhref — 73(71)) : «Cennette nefislerin iştiha gösterdikleri ve gözleri mütelezziz eden her şey vardır.»

Diğeri :

(50 — Kaaf — 35) : «Ve onlara cennette her istedikleri ile beraber indimizden de fazlası ve ziyadesi vardır.»

Diğeri :

(56 — Vakıa — 89(88+89)) : «Eğer vefat etmek üzere olan mukarribinden ise ona rahatlık ve güzel kokular, çiçekler ve nimetleri bol cennetler vardır.»

Diğeri :

(29 — Ankebût — 64) : «Bu dünya hayatı ancak oyuncak ve boş şeylerdir. Asıl hayat; dâr-ı Ahrettedir. Eğer bunu bilseler.»

Diğeri :

[93 — Duhâ — 4(4+5)] : «Ya Muhammed sana ahiret dünyadan hayırlıdır. Elbette Rabbin sana iyilik edecek sen de hoşnud olacaksın»

İslâm büyüklerinden bir zat ölümü İlâhî bir vuslat esasin-
dan medhederek Farsca bir şüirinde şöyle buyurmuş :

«Çist bihter ez, in der heme afâk kâr»

«Ki dost reset be Dost-ü, yâr be nezdiki Yâr»

Tercemesi :

«Bundan daha iyisi bütün afakta ne olabilir ki»

«Dost ; dosta erer, ve yâr ; yâre yakınlaşır.»

2 — Ölüm ; doğmak kadar tabîi ve daha kat'idir. Kimse kimin doğacağını bilmez fakat her doğanın muhakkak göçeceğini herkes bilir.

Toprakta biten şeyleri görüyoruz: doğuyor ve sonra tabîi bir ömrünü bitirerek ölüyor ve yine aslına dönüp kavuşuyor. Arzdan olanlar toprağa ve göklerden olanlar yani ruhlar göklere ve asıllarına dönüyorlar. Ruhlarımızın asıl vatanı göktü. Allah-

[6] ncı haşiyenin devamı

tan zuhur ettik, gökte yaşadık sıramız geldi yeri imara ve yer yüzünde Allahın güzelliklerini izhara geldik. Bu gelenleri Allah; işinde kullanacağı kadar kullandı, ve gönderdiği gibi yine geri, kendine çağırdı, ölüm ; ruh ile cesedin birbirinden ayrılması ve her birinin özlediği aslına yollanması demektir. O halde ölüm insanın eskiyen paltosunu çıkarıp bir çukura bırakması gibidir. Palto o çukurda çürüyüp toprağa karışmağa çalışırken ruh da semaya ve o yoldan Allaha rucû eder. Netekim Kuranı kerimde gelir :

(84 — İnşıkak — 6) : « Ey insan ; sen Rabbine mülâki olup kavuşuncaya kadar dünyada çalışır, ve sai ve gayret edersin. Ve her halde Rabbına mülâki olursun.»

Diğeri :

(19 — Meryem — 40) : «Muhakkak biz arza ve üzerinde olan şeylere tevarus eyleriz cümlesi bize rucû' edip gelirler. »

Diğeri :

(2 — Bakara — 223) : «Ve Allahtan ittika edip [sakinim�] Cenabı Hakka mülâki olacağınızı biliniz. Yâ Muhammed, müminleri tebşir et. »

Tevrat Şeriften :

(Tekvin — 2 — 7) : «Ve Rab Allah ; âdemi yerin toprağın-dan teşkil edip burnuna hayat nefesini üflemekle âdem canlandı.»

Diğeri :

(Tekvin — 3 — 22(23)) : İmdi Rab Allah onu [Ademi] alındığı toprağı tımar [imar] etmesi için Cennet bahçesinden çıkardı. »

Musevî Mukaddes kitaplarından :

(Vâiz — 12 — 7) : «[İnsan ölünce] o zaman toprak [beden] evvelki haline dönecek ve ruh onu veren Allaha rucû' edecektir.»

Diğeri :

(Mezmurlar — 146 — 4) : [İnsanın] ruhu çıkıp kendisi toprağa döner. »

Diğeri :

(Eyyûb — 5 — 7) : «Ve ateş kıvılcımları yukarı uçar gibi insan meşakkat için doğar. »

Diğeri :

(Mezmurlar — 39 — 6) : «Hakikat insan hayal gibi gezer. Hakikaten beyhude telâş eder. »

Diğeri :

(Mezmurlar — 144 — 4) : «Âdem bir nefese benzer, onun günleri geçer. Gölge gibidir »

[6] ıncı haşiyenin devamı

O halde :

Hakikat şudur: doğan veya ölen; şunun bunun şusu busu değildir, gelen giden Allahın kulu Allahın malıdır. Allah gönderiyor ve Allah çağırıyor. Bunda kimin ne sermayesi var ki ne müdahalesi olabilsin, evvelâ bizim kendimizin üzerinde bir tasarrufumuz varmı ki Anamızın babamızın evlâdımızın üzerinde olsun, Bizim birbirimizle akrabalığımız; münasebetimiz; suri ve itibaridir. Bu münasebetlerin bağını yaratan, kuşatan, ve onun muhafazasına gayret veren, birbirimize muhabbet ve alâka gösteren de yine Allah'tır. Yuveyı kurmak; yaşatmak, yavruyu kendine büyötmek, ve kanatlanıp hareket istiklâlîne kavuşuncaya kadar ona yardım etmek gayreti Allah'tandır.

İmdi :

Ölenin; bizim hakikatte bir şeyimiz olması için evvela bizim hakikatte bir şey olmamız lâzım, halbuki bizler, birer hayal, onlar da hayal içinde hayal.

Çünkü bütün varlık Allahındır. Her kesin varlığı izâfî ve itibarîdir. Herkes; herkesin şuuruna Allahın birer emanetidir. Nitekim şuursuz yaşta veya şuursuz halde bulunanlar bu varlıktan da habersizdir. Sevkitabîilerle yani ruhun his ve basireti ile harekettedirler.

Hepimiz; rüzgârın havadan akar suya savurduğu birer madde zerresi gibiyiz. su götürüyor, kâh birleşiyoruz, kâh dağılıyoruz, kâh su yüzünde dalgalarla dalıp çıkıyoruz, kâh enginlerde sessiz gidiyoruz. Fakat nerede olsak ve ne olsak gidiyoruz. Ayarlı saatle hareket ediyoruz. Durmak, kalmak, gecikmek yok. Dakikaları muayyen bir plan dahilinde geçiriyoruz. Allahın cemâlini görmeğe, sılamıza kavuşmağa gidiyoruz. Hasretle çırpınan birer ruhla yükseliyoruz.

Her gün gökten bir kafiye ağılıyarak yere iniyor, bir kafiye de sırasını savmış, yükünü sırtından atmış gülere göklere kalkıyor. İşte doğum bu ! ölüm de bu !

O halde babamız öldü diye küsmeye ne hakkımız var. Allah'tan geldik Allaha gideceğiz. Allahınız, Allah yolluyor geliyoruz, Allah çağırıyor gidiyoruz, ve bu gidişle ona yaklaşıyoruz, cefadan kurtulup sefaya gidiyoruz. Bundan daha iyi ne var, ve bundan daha tabîi ne var.

Allahın hilkat, ve meşiyet ve tekâmül kanunlarının hükmü bu! Buna karşı diyecek bir şey yoktur, ve kimin bir

Kendini ona göre ayarlamağa mecburdur. İşte bu; kültür ile olur. Ancak kültür iledir ki insan yaşamak için hayatı bilir, ve ilerlemek için önünü görebilir, ufku açılır, her şeyin mahiyeti vuzuh peyda edebilir. Ve insan hayat yolunu tesadüflerle değil, şuur ile tayin edebilir ve seçtiği yolda emniyetle yürüeyebilir, ve yine insan içtimaî hayatta haklıyı, haksızı seçebilir, iyiyi fenayı ayırd edebilir.

---

(6) ncı haşiyenin devamı

şey demeğe hakkı var, yer, gök ve içindekiler hep onun, malın sahibi istediği gibi malına tasarruf ediyor. Ve her şey ; bir hayırı hedef tutan hikmetle cereyan ediyor. Bunda şüphesi olanın Allahta şüphesi var demek olur.

Hakikatte

Ölen kurtulmuştur. Onun bıraktığı boşluk; kalanları müteessir edebilir. Fakat her boşluğu da Allah doldurur. Asıl iş şu tesellidedir :

Acaba ölen temiz bir iz bırakarak mı gitmiştir, böyle işe tesellisi de var demektir. Fakat eğer fena bir iz bırakmış ise işte asıl acı oradadır. Ve onun evlâtları babalarının borcuna tevarüs ettikleri gibi bu fena izleri izale edecek vazifeye de tevarüs ederler, ve yalnız kendileri için değil babalarının fenalığını örtmek için de çok ve iyi çalışmağa mecburdurlar.

İmdi, namusu ile yaşamış ve iyi nam bırakarak göçmüş olan bir insan mirasçılarına hem bu güzel mirası hem de o namı devam ettirmek mükellefiyetini bırakır. Bu halde kalanlar yalnız müteselli değil, bahtiyardırda

Peygamberimiz efendimiz; ölmeyecekmiş gibi [Dünya için] çalışmamızı ve her an ölecekmiş gibide «Ahiret için» hazırlanmamızı emreder.

Ölüm yorucu, mihnetli bir hayatın ve bu hayatta geçirilen bir imtihanın mes'ut bir akıbetidir. Bu akıbet; mükâfatla dolu bir istirahat devresine ruhları götürmektedir. Nitekim bir hadisi kudsi de şöyle buyruluyor ;

«Efalimde en tereddüt ettiğim şey; bir mümin kulunun ruhunu kabzedeceğim andedir. O; ölümden çekinir. Halbuki ben ona iyilik etmek istiyorum o bilmez çekinir. Bilse ona ne nimetler hazırlanmıştır.»

Binaenaleyh ölüm hakiki ve ebedî güzel bir hayatın başlangıcıdır.

Netice itibarile insan ancak kültür ile dünyaya neye geldiğini, ne olduğunu nelere mecbur ve nelere muhtaç olduğunu ve ne yapması lâzım geldiğini bilir. Ve iyiyi, fenayı, haklıyı haksızı doğru ölçecek bir mikyası elde edebilir.

Bir hakikat :

Bu vesile ile daima hatırdı tutmamız lâzımdır ki:

Kültürsüz adam ; tesadüflerin, hadiselerin esiridir. İtildiği tarafa yürür, çekildiği tarafa gider O kendinden başka her müessirin tâbiidir.

O halde o; bir kuru yaprak gibidir. O halde kültürsüz insan, hüviyetsiz benliksiz bir şeydir. Ve Allahın istediği, cemiyetin beklediği böylesi değildir.

Hele böylesi fitraten hisli, duyan bir insan ise onun ıstırabı hem fazla, ve hem de hayat ona manasız, ölüm pek cazip ve müreccah olur. Netekim Asuman bunun bir misalidir. Muhakkak ki hayatta temel tutmuş, kuvvet bulmuş, en büyük verimle çalışmış, ve mücadelenin her safhasında muvaffak olmuş olanlar; şuurlu ve bilgili olanlardır. İdealistler dahi her şeyden evvel kültürlü ve yürekli insanlardır. Kafasız, yüreksiz insanda ne hararet olabilir ki hareket olsun, öyleleri eşya gibi bıraktıkları yerde yığılır kalır. Böyle kayıtsız, alâkasız geçen hayattan vicdanî bir mes'uliyet duymayanların ise kendine ve cemiyete zarurdan başka nesi olabilir.

O insan hayırlıdır ki kendini ve kendi ile beraber cemiyeti yükseltecek temiz bir gayesi olur. İşte onun bu yolda attığı her adım ibadet olur. Ona hayatın hiçbir ıstırabı tadsız, zevksiz olmaz. İşte öylesi doğduğuna pişman değildir. Hayattan bezgin değildir, çünkü kafasız, yüreksiz, hüviyetsiz, şahsiyetsiz, manevî varlıksız değildir. Binaenaleyh hayatta ümitsiz, tesellisiz ve kuvvetsiz değildir. İnsana temel yapan şahsiyettir. Şahsiyet; varlığına inanmakla, varlığına güvenmekle kurulur, temiz

işlerle ve temiz hislerle yükselir. Buradaki şahsiyetin hedefi (Egoizma), gurur, kibir değil, insanlık hisleri insanlık cevheridir. Böyleleri maddî nesini kaybederse etsin sönmeyenler, ölmezler. Her ailenin her milletin, bütün bir cemiyetin ihtiyacı da böylelerinedir.

Yetişen çocuklarımız

Okuyucularıma müjde vereyim ki Asuman gibi duyan ve düşünen şiire istidatlı muhitimde üç kız çocuğa daha rastladım.

Bunların ikisi yeni tanıştığım bir ailenin kızlarıdır. Her ikisinde İstanbul — Boğaziçi Arnavutköyü Amerikan kolleji talebesindedir. İsimleri (Seyhan) ve (Güneş) tir. Baba ve soy adları Nureddin Egedir. (Seyhan) orta mektebin son sınıfında, (Güneş) ise ortanın ilk sınıfındadır. İngilizceleri çok kuvvetli olan bu çocuklar İngilizce şiir yazmışlar ve her ikisi de ilâhiyat kültürü çerçevesinde şiir söylemektedirler. Talebim üzerine türkçe düz bir nesir halinde tercüme edilerek verilen bir kaç şiirlerini (mensur şiir) halinde aşağıya derc ediyorum. Şu noktaya dikkati çekerim ki, bu çocuklar aşağıdaki şiirlerini yazmadan evvel ne Asumanı ne de beni tanımışlar, ne de Asumanın her hangi bir şiirini okumuşlardır. Binaenaleyh sırf kendi ilhamlarıdır.

Seyhan Nurettin Egeninkiler :

— 1 —

M Ü N A C A T

Allahım

**Âciz bir çocuk olarak ben bu gün
Büyük Allahım sana münacaat ediyorum
Yakın bir gelecekte fakat
Senin sadık bir hizmetçin olacağımı umuyorum,**

Allahım, senin ismin; timsalidir hudutsuz
Muhabbetin, şefkatin, alâka ve sadakatın digergam-
lıkların

Bunlar Allahım, bunlar olacak düstûru hayatımın
Vasıflarından mülhem olarak onlara uygun doğru
bir yolda

Yürüyeceğim, çalışacağım bütün bir hayat
Her gece kadife gibi göklerinin yüzünü
Donatan yıldızlarını seyrederken
Hayran olurum, elinin güzel işlerine
Âleminin esrarlı güzelliklerine
Bir gün çayırıklar içinde uzanmış yatarken
bir kuş geldi sıçraya sıçraya, bana şunu diyerekten :
« Ne yatıyorsun artık kalk çalış »
« Allahın yer yüzündeki her işine yapış »
Oh Allahım, o an ne mutlu bana
O andaki çalışmak için doğruldum sana
Yer yüzünü iyileştirmek göke benzetmek için
Çalışacağım vadediyorum sana
İşim güç fakat, tutarsın sen elimi
Yaşım küçük amma açarsın sen önümü
Hedefim, işçiliktir. Hayatta
İş büyük, fakat zevki de öyle.

Allah ve ben

Dün her taraf derin bir sükûna dalmışken
Kendimi bir dağ başında, Allahla konuşuyor sandım
Her şey susmuş, kenara çekilmiş.
Kuşlar yuvalarına, bütün âlem rahata geçmiş iken
Ben Allahla karşı karşıya kendimi huzurda sandım
Sorar gibi oldum, emrini Allahtan
Duyar gibi oldum, bu emirleri ondan
Muhabbet, merhamet, Hakperest olmağımı istemişti
benden

Benden istediklerini sorarken; titremiştim,
Derin bir huşû içinde, beklemiştim,
Bir tatlılık süzülüp gelmişti her taraftan
Böyle gelmişti cevap; Allahtan.

— 3 —

Bir Anne Dilinden :

Ölüm halindeki yavrusuna :

H i t a b e

Yavrum vedalaşma anı geldi
Hayatımda sana yaptığım fedakârlıkların en büyüğü-
nü şimdi yapıyorum
Çünkü Allah emrediyor, itaata mecburum.

Allah seni bütün masum ruhların bulunduğu yüksek-
liklere çağırıyor.

Orası onun yanındır, seni yanına istiyor gideceksin
Artık benim değil, onun kolları arasında yaşayacaksın

Dönüş vaktin gelmiş, aslına döneceksin
Rahatlık devrin gelmiş, ebediyen rahatlanacaksın
Kim ne diyebilir bu takdire, kim girebilir Allahla kul

arasına

Allaha ismarladık yavrum, Allaha ismarladık,
Biraz sonra sen yükseklerde huzura ererken
Ben bu yerde ancak senin hatıralarıyla avunacağım
Dualarımla, şefaatin ümidi ile teselli bulacağım

7—1944

— 4 —

G ü n e ş

Güneş, Allahımın gök yüzüne astığı bir meş'aledir.
İnsanlar; birbirinin kardeşi olduklarını, onun ışığında
tanınmaları için,

**Kardeşce bir arada mes'ut yaşamaları için,
Yaratmıştır, Güneşi Allah; işte bu güzel iş için !**

Güneş Nureddin Egeninkiler :

Allaha şükran

**Ne büyüklük göstermiştir bize Allah
İçimize ne tohumlar serpmiş ne çiçekler dikmiş !
Bütün hisler ondan birer ilham ..
Yaptığımız her iyilik bu hislerden birer mefhum !
Mevhibelerimizle güzel eserlerimizi Allaha borçluyuz elbet**

Şüphesiz bu mevhibeler, hisler, mefhumlar
yardımcıdır İçimizde dışımızda gece gündüz
İyilik etmek için rastladığımız herkese

Düşünceler

**Gecenin duruluğuna dalmıştım
Tam huzur içinde düşünüyordum
Ben de Allahın kuluyum diyerek
Derin derin övünüyordum.**

**Ne sevinçle açıldı hem yüreğim
Yükseldi hep Allahıma dileğim
Dedim Rabbim sensin benim sahibim
Yaşatan, yetiştiren, el tutanım
Dilerim çok iyi adam olayım
İnsana yar, sana lâıyk olayım [7]**

Tanıdığım diğer ailenin kızı Kızıltoprak Kız Lisesi son sınıfında Güzin Kansudur. Ve Asumanla aynı mekteptendir. Bu kızımız; Asumanı görmüş ve şiirlerini

---

(7) nci haşiyenin devamı

Güneş Kızın dilinden :

Dileklerim

Gecenin sükûnunda
Diyordum ben huzurda
Tut elimi Allahım
Yürüeyim yolunda
Bütün bir insanlığın
Uzak yakın ufkunda

Sığmıyorum bir yere
Senin kulunum diye
Genişlet çok işimi
Yarayayım her kese
Koru kulluk şanımlı
Düşmeyeyim zillete

Yükselt Rabbim hissimi
Pekleştire ahlâkımı
Düşmeyeyim gaflete
Basmıyayım çirkefe
Tut bu küçük elimi
Doğrult Rabbim yolumu
Yükselt Rabbim azmimi
Kuvvetlendir kalbimi
Çalışayım halk için
Uğraşayım Hak için [*]
Hayır gelsin yurduma
İyi densin adıma

31/8/945

---

[*] Bu mısramın ruhunu te'yid eden bir Âyeti kerîme vardır. Allah ; Kuranı kerimde şöyle buyurur :

(29 — Ankebût — 69) : «Şunlar ki bizim rızamız için uğraşırlar. Onları elbette yolumuza götürürüz. Allah iyi iş işliyenlerle beraberdir.»

okumuştur. Fakat şiir yazmayı hiç tecrübe etmemiştir. Ancak Asumanın vefatından sonra tecrübe olarak ilk şiirini yazmıştır. Onun da ilk şiirinde cevheri ve ilâhî hisleri belirlemiştir. Şimdi onun şiirini dercediyorum :

Genç kızlarımızın kabiliyetleriyle, ciddî düşünceleri ve yüksek hisleriyle iftihar duyarak alâka ve iftihar duyacak gözlere sunuyorum :

Güzin Kansu'nun şiiri :

Çocuk hikâyesi :

Toy kuş

Bir bahar sabahı, güneş yükselirken
Yeşil ağaçlar rüzgârla seslenirken
Küçük bir kuş, yuvada uyandı baktı
Günü Tabiatın bir bayramı sandı
Ak kuzular benekliyor yamaçları
Güneş gelmiş yaldızlıyor ağaçları
Yaprakları inciliyen çiğler damlıyor
Otlar eğilmiş güneşi selâmlıyor

Bu güzelliğe kuşcağız, hayran oldu
Ufacık varlığı saadetle doldu
Tatlı nağmeleriyle cıvıdayarak
Sevinçle senliğe katılmak istedi
Bu olanları hem merakla sorarak
Alkışlamak, çırpınmak, gülmek istedi

Verdimi ya kimse cevap sözlerine
Dönüp baktımı ya hiç kimse yüzüne
Her şey sessiz, fakat meşgul bir tek şeyle

Bu sükûta kuşun aklı hiç ermedi
Açığından başka bir şey de sezmedi
Nihayet araştırırken bir yiyecek
Buldu orada yem arayan bir böcek

Sevinerek haykırıyor : “böcek böcek !,,
«Olsa olsa sensin beni dinleyecek.»
«Kaldır başını azacık, ne olacak ?»
«Dinleyemem karnım pek aç dedi böcek»

Bir düziye öte öte soruyor kuş
Neden böyle her şey sessiz her şey susmuş
Güzellikler karşısında bunlar donmuş
Verdi cevap böcek artık çünkü doymuş

Koca kavaktan fidancığa kadar bak
Yaprakları dönmüş göğe titreşiyor
En küçük bir çimene kadar hepsi bak
Tapınıyor, kaynaşiyor, sarmaşiyor

Gafil değil hiç bir zerre Rabbından
Hariç değil hiçbir nesne nurundan
Güneş hava, toprak sema hep rahmeti
Her hadise, her insiyak hep nimeti

Onun için her dalından her yapraktan
Bir hareket beliriyor tâ candan
Her ne varsa eğiliyor yaradana
Ne mutlu hem bunu görüp anlayana

Kuş kardeş sen, büyüyünce bir az daha
Sen de derdini dökeceksin Allaha
Kuracaksın sen de bir gün küçük yuva
sesin, sözün hep olacak ona dua

Böcek kardeş, sen niye öyle değilsin ?
Her zaman başın yerde sürünmekteisin
Bir midem varki benim, hiç doymaz dolmaz
Çiçeklerinkine hayatım; hiç uymaz [8]

[8]

Teşvik için Güzin Kansunun şiirine mukabele

---

[8] inci haşıye

Yüzü renk renk bir göl vardı karşıda
Donanmıştı kenarları ağaçla
Dolamıştı çevresini bayırlar.
Süzülüyor yamaçlardan kuzular

Tatlı tatlı esiyor serin rüzgar
Söyler gibi fısıldıyor ağaçlar
Ürperiyor yamaçta yeşil otlar

Dalgacıklar fısıldıyor ahengle
Damlacıklar uçuyor şenlikle
Güneş düşmüş su yüzüne yatıyor
Gölün suyu nur altında parlıyor

Öpe öpe kıyıları dalgalar
Aşındırmış eteğini dağların
Göz yaşları döke döke bu dağlar
Taşırıyor yüreğini gölcüğün

Hepsi âşık, hepsi meczup bir yere
Yol soruyor gitmek için o yere,
Yollanıyor her bir damla engine
Çırpınarak varmak için yerine

Yerde gökte bu âlemde her nesne
Hep birlikte bir şey için dönmekte
Birbirini bir şey için sevmekte
O şey için iş birliği etmekte

Bak sarmaşık yapışarak ağaca
Nerelere yükselerek çıkmakta
Kurda kuşa dost yolunu sormakta
Bu dert ile yeşermekte solmakta

Her birinin yüzü göke bakıyor
Her bir zerre öz aslını arıyor
Çırpınan göl bulut olup çıkıyor
Tepelere yaş dökerek soruyor.

Hülâsa

Bu broşürdeki bütün şiirler, fikirler, hisler; nihayet birer telkindir. Bu telkinlerin hepsi bir noktada toplanır. İyi olmak! da. her zaman, her yerde, her kese iyi olmakda.

Bunun çaresi ise; Allaktan korkup fenalıktan sakınmak ve Allahı sevip iyiliğe çalışmaktır. Böyle olanlar; tedricen ahlâklı, seciyeli ve faziletli birer insandırlar.

İnsanlığın hakkını verebilecek hale gelenler, manevî zevki hiçbir maddî menfaate değışmezler. Her yerde, her an sapaşğlam ve her zaman Allahına, vicdanına sadık kalırlar.

Bir gencin; ailesi, milleti ve bütün bir dünya cemiyeti içindeki durumu hayırlı ve faydalı olmak için ; onun işte bütün manasile iyi ve böyle olması lâzımdır. Onun iyiliğinin derecesi; imanındaki, ahlâkıdaki kuvvetle ve insanlık alâkalarındaki his ve gayretle mütenasiptir. Her aile, her millet nihayet bütün bir insanlık ; kurtuluşa ve saadete ermek için uzuvlarından bu neticeyi bekliyor. Din, ilim ; fikir, terbiye, her şey bunun içindir.

---

[8] nci haşiyenin devamı

Tepe dertli derinlerden çoşuyor
Sellerle yaş derelere döküyor.
Şevk içinde birleşen bu damlalar
Yol buluyor, manileri aşıyor

**ÖMER FEVZİ MARDİNİN İLÂHİYAT
KÜLLİYATINDAN BASILMIŞ OLAN
TE'LİFATI**

K İ T A P L A R

<u>No.</u>	<u>İsmi</u>	<u>Fiatı</u>
1	Başlangıçtaki fikir	26
2	Allah mefhumu	45
3	Din ve safhaları	20
4	Din ve esasları	30
5	Din ve telâkkileri	45
6	Din ve hikmetleri	45
7	Dinler arası ilmihal esasları	50
8	Müslümanlık esasları	25
9	Hristiyanlarda intibah hareketleri	120
10	Musevilere çıkar yol	50
11	Istırab	150
12	Ümit	200
13	Kurtuluş	250

B R O Ş Ü R L E R

Müncat — Çocuk dilinden	8
» » » izahlı	7,5
» » » Manzum	7,5
İslâm muhtarası	5

**İlahiyat Külliyyatının Basılmak üzere olan
diğer kitapları :**

A Serisi : — Dinler :

- 1 — İbrahimîlik
- 2 — Museviliğin Kuruluşu
- 3 — Musevilik
- 4 — İsevîlik
- 5 — Muhammedîlik
- 6 — Şark Dinleri
- 7 — Peygamberler

B Serisi : kitaplar :

- 8 — Tasnifli Kuranıkerim
- 9 — Tasnifli İncili Şerif
- 10 — Tasnifli Musevi Mukaddes Kitapları
- 11 — Tevratı Şerif Vesikası
- 12 — İncili Şeriften Bir kısmının Tefsiri
- 13 — Mukaddes kitaplara müstenit hayat muhtrası
- 14 — Mukaddes Müeyyideler

C Serisi — İbadet :

- 15 — Namaz Mefhumu
- 16 — Oruç Mefhumu
- 17 — Münacât ve İlâhîler
- 18 — İslamda İstıfa Yolu

D Serisi — Kültür ;

- 19 — Dinler Arası İlâhiyat fikri
- 20 — Allah Telâkkisi
- 21 — İslâm İlmihali
- 22 — İslâm Din Dersleri
- 23 — İçtihat
- 24 — Fikirler ve kanaatler
- 25 — Hikmetler ve Hakikatler
- 26 — Ana kültür

27 — Öğreticiler

E Serisi: İctimai Tekâmül :

28 — Hakikatler ve nesiller

29 — Tekâmülde Bugün

30 — “ Yarı

31 — Beşeriyette İdeoloji Safhaları

32 — Melekût

F Serisi : Hukuk :

33 — Milletler arası Harp ve sulh hükümleri

34 — Siyaset ve Mezhep

Broşürün Fihristi

Sahife

3 — Ön söz

4 — Asumanın Hüviyeti

» — Hali

» — Hatıra ve müşahedelerim

5 — Asumanın resmi

6 — Fikrî durumu

7 — Bedbin ve küskün devirlerinin şiirleri : 1) Babama 2) Benim öldüğüm gün 3) Mustaribim

9 — Asumanın çocukluk resimleri

10 — Asumanda değişiklikler

» — Asumanın ahlâkı

12 — Asumanın ilâhi şiirleri — Münacaatı

» — Tanrıma (şiir — 1) Tanrıma (şiir — 2)

» — Kurtarıcılık (şiir — 3)

13 — Münacât (şiir — 4)

14 — İktisat (şiir — 5)

17 — Hayat yolunda (şiir — 6)

» — Kuşlar öterken (şiir — 7)

18 — Büyük aşkım (şiir — 8)

19 — Bir güle (şiir — 9)

- 19 — An beni (şiiir 10)
20 — Beste notası
21 — Dün gece — Mûnacât (şiiir — 11)
23 — Mavi gece (şiiir — 12)
31 — Yaşamam sensiz (şiiir — 13)
32 — Küçük bir hikâye (şiiir — 14)
39 — Asumanın yaşamak isteme devirleri
» — Ah olsam (şiiir — 15)
40 — Kar ve küçük kuşlar (şiiir — 16)
» — Kış (şiiir — 17)
41 — Giden Serâb'a (şiiir 18)
» — Serâb'ın arkasından (şiiir — 19)
42 — Asumana manzum sözlerim (manzumeler)
49 — Asumanın şiiirlerinin yaptığı akisler
ve tesirler
52 — Asumanın son resmi
53 — Asumanın yaptığı samimî muhit
56 — Asumanın bıraktıkları
57 — Asumanın son günleri
58 — Son hali
» — Mezarı
59 — Asuman ve netice
68 — Yetişen çocuklarımız
» — Seyhan Egenin şiiirleri
71 — Güneş Egenin şiiirleri
73 — Güzin Kansu'nun şiiirleri
76 — Hülâsa
-

« Bakıp her geçen yolcu — Akan damla yaşla »
« Diyecek sen de öldün — Benim öldüğüm o gün »

Asuman

Şair Asuman

Fi. 80 krg.